

דוחות כספיים מאוחדים ביניים (לא מבוקרים)

ליום 30 בספטמבר 2007

תוכן העניינים

1	דוח הדירקטוריון	1
25	הצהרת (certification) המנהל הכללי	2
27	הצהרת (certification) החשבונאי והחשב הראשי	3
28	סקירת ההנהלה	4
39	דוח סקירה של רואי החשבון	5
	תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)	6
40	6.1 מאזן	
41	6.2 דוח רווח והפסד	
42	6.3 דוח על השינויים בהון העצמי	
43	6.4 דוח על תזרימי המזומנים	
45	6.5 ביאורים	
	7 נספחים לדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)	
50	7.1 נספח א – רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	
51	7.2 נספח ב – הפרשה לחובות מסופקים	
54	7.3 נספח ג – דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	
57	7.4 נספח ד – מידע על מגזרי פעילות	

ניתן להוריד את הדוח הרבעוני מאתר הבנק : www.bankjerusalem.co.il

דוח הדירקטוריון ליום 30 בספטמבר 2007

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 12 בנובמבר 2007 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של "בנק ירושלים בע"מ" והחברות הבנות שלו לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007 (להלן – התקופה הנסקרת). הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, והנתונים מבוססים בסכומים מדווחים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/בטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר: מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף; השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ולא על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ולא על רווחיות הבנק; יכולת התממשות של תוכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו; תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק; התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק; תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים; שינוי בטעמי הצרכנים ולא בהתנהגותם.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוח זה, לרבות בגין השפעת נסיבות או אירועים שיקרו לאחר פרסום הדוח על מידע כאמור.

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק

בנק ירושלים נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הנפיק הבנק לראשונה מניות לציבור והפך בכך לחברה שמנייתיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ביוני 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי, בנק ירושלים בע"מ.

הבנק פועל כבנק מסחרי משנת 1998 והוא נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי הבית - תושבי ישראל ותושבי חוץ - ופועל בתחומי המשכנתאות, החסכונות והפיקדונות, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון. שילוב עסקי זה של בנקאות מסחרית ובנקאות למשכנתאות, איפשר לבנק להציע ללקוחותיו מגוון של שירותים, תוך שמירה על רמת רווחיות ופיזור הסיכון.

הנהלתו של הבנק נמצאת בירושלים, והוא פועל באמצעות 15 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

התוצאות העסקיות - הרווח והרווחיות

הרווח מפעולות רגילות לאחר מס הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 42.2 מיליוני ש"ח, לעומת 27.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 53%. תשואת הרווח מפעולות רגילות לאחר מס על ההון העצמי הממוצע היתה 12.1% לעומת 8.5% בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול ברווח מפעולות מימון.

הרווח הנקי הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 42.2 מיליוני ש"ח, לעומת 54.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי אשתקד כלל רווח בסך כ- 19.2 מיליוני ש"ח ממכירת פעילות "ירושלים שוקי הון קרנות נאמנות (1980) בע"מ" (חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק), ורווח בסך כ- 7.2 מיליוני ש"ח ממכירת זכויות בנייה.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע היתה בתקופה הנסקרת 12.1% לעומת 14.5% בתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב התשואה נכללו הרווחים מפעולות בלתי רגילות, כהכנסה שנתית.

הרווח מפעילות מימון לפני ההפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 135.5 מיליוני ש"ח, לעומת 111.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – עלייה של כ- 22%. עיקר הגידול נובע מגידול מתמשך ביתרת תיק האשראי של הבנק ובמירווחי הריבית, רווחים מניהול פוזיציות של הבנק ומגידול ברווחים מניירות ערך בתיק הנוסטרו.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בתקופה הנסקרת ב- 12.3 מיליוני ש"ח, לעומת 13.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ- 10%. הירידה נובעת בעיקרה מירידה בהפרשות בגין הלוואות לדירור.

ההפרשה לחובות מסופקים בתקופה הנסקרת בגין יתרת תיק האשראי לציבור (כולל סיכון האשראי החוץ-מאזני) היוותה 0.1% (במונחים שנתיים) מיתרת התיק. ההפרשה המצטברת לחובות מסופקים בגין יתרת תיק האשראי לציבור (כולל סיכון האשראי החוץ-מאזני) היוותה בתום התקופה הנסקרת 1.9% מיתרת התיק.

הרווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 123.2 מיליוני ש"ח, לעומת 97.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – עלייה של 26%.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 66.1 מיליוני ש"ח, לעומת 68.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – קיטון של 4%. עיקר הקיטון נובע מהפסקת הפעילות בסיוע בשכר דירה ביולי 2006.

ההכנסות התפעוליות, בנטרול ההכנסות מפעילות סיוע בשכר דירה אשר הופסקה ביולי 2006, גדלו ב- 4.7 מיליוני ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד בעיקר בגין גידול בהכנסות מעמלות אשראי ובעמלות מפעילות בניירות ערך.

סך הכנסות הבנק (ללא הפרשה לחובות מסופקים) הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 201.6 מיליוני ש"ח, לעומת 180.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – גידול של 12%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 126.3 מיליוני ש"ח, לעומת 121.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של כ- 4% הנובע בעיקר מגידול בהוצאות אחרות.

הרווח מפעולות רגילות לפני מסים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 63.0 מיליוני ש"ח, לעומת 44.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – עלייה של 40%. עיקר הגידול נובע מגידול ברווח מפעולות מימון.

ההפרשה למסים הסתכמה בתקופה הנסקרת ב-20.8 מיליוני ש"ח, לעומת 17.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי היה 33% (בתקופה המקבילה אשתקד – 38%). הקיטון נובע מהפחתת שיעור מס חברות וגידול בשיעור עליית המדד.

ההתפתחויות העיקריות בסעיפי המאזן

סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכם ב-8,739.9 מיליוני ש"ח, לעומת 8,191.1 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006 – גידול של כ-7%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכמה ב-416.5 מיליוני ש"ח, לעומת 765.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006 – קיטון של 46%. הקיטון נובע מהסטת פיקדונות מבנקים ליתר ניירות הערך של הבנק.

יתרת ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכמה ב-1,285.7 מיליוני ש"ח, לעומת 955.8 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006 – גידול של 35%.

סך יתרות המזומנים, הפיקדונות בבנקים וניירות ערך ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכמו ב-1,702.2 מיליוני ש"ח, לעומת 1,721.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006 – קיטון של 1%.

יתרת האשראי לציבור הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2007 ב-6,961.5 מיליוני ש"ח, לעומת 6,398.9 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006 – גידול של 8.8%. סך ביצועי האשראי לדיור שניתן מכספי בנק בתקופה הנסקרת הסתכם בכ-836.2 מיליוני ש"ח, לעומת כ-627.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-33%. מיחזורי הלוואות לדיור הסתכמו בתקופה הנסקרת בכ-89 מיליוני ש"ח, לעומת כ-43 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הסתכמו האשראי החדש ומיחזורי הלוואות לדיור בתקופה הנסקרת לכ-925.2 מיליוני ש"ח, לעומת כ-670.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לרכב הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2007 ב-665 מיליוני ש"ח, לעומת 491 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006 – גידול של 35%. סך ביצועי האשראי לרכב בתקופה הנסקרת הסתכם בכ-412 מיליוני ש"ח, לעומת כ-259 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-60%.

יתרת הלוואות מפיקדונות לפי מידת גביה הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2007 ב-3,505.8 מיליוני ש"ח, לעומת 3,594.6 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006 – ירידה של כ-2%. סך הלוואות לפי מידת גביה, כולל מתן הלוואות עומדות ומענקים, שניתנו בתקופה הנסקרת הסתכמו ב-47.2 מיליוני ש"ח, לעומת 65.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2007 ב-6,819.3 מיליוני ש"ח, לעומת 6,730.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006 – גידול של כ-1%.

יתרת תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2007 ב-1,005.9 מיליוני ש"ח (מזה – יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 438.1 מיליוני ש"ח) לעומת 692.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006 (מזה – יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 318.6 מיליוני ש"ח) – גידול של 45%. עיקר הגידול נובע מהנפקת תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים במסגרת החברה הבת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" בהיקף של 349.4 מיליוני ש"ח (לפרטים ראה פרק "גיוס מקורות המימון").

סך יתרות פיקדונות הציבור, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2007 ב-7,825 מיליוני ש"ח, לעומת 7,423 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006 – גידול של כ-5%.

אירועים בתקופה הנסקרת

בתקופה הנסקרת גייסה "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק) 344.1 מיליוני ש"ח באמצעות הקצאת תעודות פיקדון. לפרטים ראה ביאור ד' בדוח הכספי.

ביום 8 במרץ 2007 התקשר הבנק בהסכם עשיית שוק אשר עניינו עשיית שוק במניות הבנק. על פי תנאי ההסכם, התחייבה עושת השוק לעשות שוק במניות הבנק, בהתאם לתקנון הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן – הבורסה).

בתאריך 20 במאי 2007 מסר מר דוד ברוך, מנכ"ל הבנק, הודעה מוקדמת בכתב, על פי הסכם העסקתו, על פרישתו מכהונת מנכ"ל הבנק. הפרישה תיכנס לתוקף לא יאוחר מיום 30 בנובמבר 2007.

בחודש מאי 2007 הודיעה חברת האם "יצוא" חברה להשקעות בע"מ, (להלן - החברה האם) לבנק, כי בהמשך למגעים המתקיימים בין החברה האם לבין הבנק, בקשר למתכונת התחשבנות בעניין מתן שירותים עתידיים על ידי החברה האם לבנק, מוכנה החברה האם לקבל את עמדת הבנק לפיה לא ישולמו לחברה האם תשלומי השתתפות בהוצאותיה בגין שירותי משרד ומזכירות בגין שנים 2005-2006. כתוצאה מכך, נזקפה בהתאם לעקרונות חשבונאות מקובלים יתרת זכאים בסך של כ- 0.3 מיליון ש"ח לקרן הון בגין עסקאות עם בעל שליטה. הטיפול החשבונאי בו נקט הבנק תואם את הטיפול שנקטה בו החברה האם.

בתקופה הנסקרת חלו שינויים בהערכת סיכויי תובענה ייצוגית בנושא ביטוח חיים – לפרטים ראה ביאור ג-2 בדוח הכספי.

בתאריך 23 ביולי 2007 חתם הבנק על אגרת חוב על פיה שיעבד אגרות חוב בהן הוא מחזיק ואשר הופקדו או יופקדו בחשבון בנק ייעודי, מס' 35401, המתנהל בבורסה לניירות ערך על שם בנק ישראל להבטחת אשראי שנתן ו/או ייתן האחרון לבנק, וזאת במסגרת פעילותו במערכת הזה"ב (RTGS). השעבוד הינו ללא הגבלה בסכום.

בתקופה הנסקרת, בעקבות קריסת קבוצת חפציבה, אישר בית המשפט מינוי כונסי נכסים מטעם הבנק על מגרש ופרייקטים של קבוצת חפציבה אשר לוו על ידי הבנק. הפרשות הבנק בדוח זה כוללות הפרשה בגין היקף החשיפה הפוטנציאלית לבנק בגין האשראי שניתן לקבוצת חפציבה.

אירועים לאחר תאריך המאזן

בישיבת דירקטוריון הבנק שהתקיימה ביום 23 באוקטובר 2007 הוחלט למנות את מר אבי בזורה לתפקיד מנכ"ל הבנק. תחילת הכהונה בכפוף לאישור בנק ישראל נקבעה ליום 1 בדצמבר 2007.

מר דוד פרגר, המבקר הפנימי של החברה, הודיע ביום 10 באוקטובר 2007 על סיום כהונתו כמבקר פנימי של החברה, וזאת עם הודעתו על סיום כהונתו כמבקר פנימי של הבנק וחברות הבת של הבנק. מועד סיום כהונתו נקבע ליום 31 בדצמבר 2007. סיום הכהונה הינו כאמור עקב התפטרות, ואינו כרוך בנסיבות שיש להביאן לידיעת המחזיקים בניירות הערך של הבנק.

ביום 4 בנובמבר 2007 גייסה "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" 250 מיליוני ש"ח באמצעות הנפקת אגרות חוב (סדרה ה'). לפרטים ראה ביאור ה' 3 בדוח הכספי.

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים של הבנק ופרטים אחרים שפורסמו בדוח הדירקטוריון מצורפים בנספח א'.

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו

ההון העצמי

ההון העצמי של הבנק ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכם ב-483.5 מיליוני ש"ח, לעומת 461.7 מיליוני ש"ח בתום השנה הקודמת, גידול של 5%. גידול זה נבע בעיקרו מרווחי הבנק בתקופה הנסקרת, בסך 42.2 מיליוני ש"ח בניכוי דיבידנד בסך 18.2 מיליוני ש"ח ומקיטון בקרן ההונית בסך כ-2.2 מיליוני ש"ח.

ההון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון (הלימות ההון) הסתכם ב-30 בספטמבר 2007 ב-729.2 מיליוני ש"ח, לעומת 672.4 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006.

יחס ההון לרכיבי הסיכון עמד בסוף התקופה הנסקרת על 11.1% (בתום שנת 2006 – 11.8%). יחס זה גבוה מיחס ההון המזערי שנקבע לבנק על ידי המפקח על הבנקים שהינו 10.5%.

בתקופה הנסקרת גייסו הבנק וחברת הבת שלו תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים בסך 155.3 מיליוני ש"ח. יתרת תעודות ההתחייבות וכתבי התחייבויות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב-30 בספטמבר 2007 ב-243 מיליוני ש"ח, לעומת 210 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006.

הבנק בוחן מעת לעת את צרכי ההון שלו ומגייס באופן שוטף פיקדונות נדחים בהתאם לצרכיו.

חלוקת דיבידנדים

ביום 27 בפברואר 2007 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של 10.2 מיליוני ש"ח. דיבידנד זה חולק ביום 21 במרץ 2007.

ביום 19 באוגוסט 2007 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של 8 מיליוני ש"ח. דיבידנד זה חולק ביום 2 בספטמבר 2007.

חלוקת הדיבידנד התבצעה בכפוף להוראות חוק החברות התשנ"ט – 1999 ולהוראות המפקח על הבנקים.

התפתחויות מהותיות

עסקי הבנק מושפעים מרמת הפעילות הכלכלית במשק. לפיכך, שינוי לטובה או לרעה בפעילות המשק, עשוי להשפיע על עסקי הבנק. הבנק לא אמד את ההשפעה של ההתפתחויות המופיעות בפרק זה על פעילותו.

ההתפתחויות העיקריות במשק

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2007 המשיך הישראלי במגמת צמיחה. ע"פ אומדנים ראשוניים לשנת 2007, צפוי המשק לרשום צמיחה של 5.2%, בדומה לצמיחה בשנה שעברה. התוצר לנפש צפוי לגדול ב- 3.4% בהשוואה לשנה שעברה ולהסתכם בכ- 23 אלף דולר לנפש. המדד המשולב למצב המשק עלה מתחילת השנה ב- 5.6%, בהשוואה ל- 5.8% בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאה על הצריכה הפרטית צפויה לגדול ב- 6%, לעומת גידול של 4.5% בשנת 2006. ההשקעה בבנייה למגורים תישאר השנה ללא שינוי בהשוואה לגידול של 6% בשנת 2006. שיעור האבטלה עלה בחודש אוגוסט ב- 0.1%, לראשונה מאז פברואר 2004, ועמד בסוף חודש אוגוסט על 7.8%.

התפתחויות בכלכלה העולמית

במהלך הרבעון השלישי של השנה פעלו שוקי ההון בעולם בצילו של משבר הסאב-פריים, שהשלכותיו ממשיכות להשפיע. מדיניות האשראי בארה"ב ובאירופה הופכת למחמירה יותר כתוצאה מהתפוצצות בועת אשראי. השילוב של ריבית גבוהה יחסית והחמרה בקריטריונים במתן אשראי מכביד על סקטור הנדל"ן בארה"ב והשפיע על הצמיחה הכלכלית שם.

ע"פ נתונים שפרסם האו"ם צפויה השנה לרשום כלכלת ארה"ב צמיחה של 2% בלבד, לעומת 3.3% בשנה שעברה. לראשונה מאז 2001 צפוי קצב הצמיחה בגוש היורו וביפן לעבור את קצב הצמיחה בארה"ב. ע"פ הפרוטוקולים של הועדה המוניטארית ב-Fed, האינפלציה הצפויה בארה"ב התמתנה והיא צפויה להסתכם ב- 2.7% בשנת 2007.

תחזית הצמיחה לגוש האירו לשנת 2007 התעדכנה כלפי מעלה. קרן המטבע העלתה את תחזיתה ל-3%. האבטלה באירופה נמצאת ברמתה הנמוכה ביותר מזה עשור- 7.1%. תחזית האינפלציה בגוש היורו צפויה להסתכם ב- 2.3%. במדינות מזרח אסיה ובראשן סין צפויים להירשם גם השנה שיעורי צמיחה גבוהים- סין כ- 10.5% והודו 8.5%.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן עלה במהלך התקופה הנסקרת ב- 2.3%. ברבעון הראשון ירד מדד זה בשיעור מצטבר של 0.2%. בעקבות הורדות הריבית של בנק ישראל ומאוחר יותר גם בעקבות עליית שער הדולר, נרשמה ברבעון השני אינפלציה חיובית בשיעור של 1.2%. ברבעון השלישי של השנה עלה המדד ב- 1.3% נוספים. ע"פ ההערכות, צפויה האינפלציה במשק לעמוד ביעד בנק ישראל ולא לעבור את רף 3%.

התקופה הנסקרת התאפיינה בתנודתיות רבה בשער הדולר, לאחר ירידה של 6.9% עד אמצע מאי, עלה שער הדולר ב- 10.4% מאז ועד לסוף חודש יולי. עד לתום הרבעון השלישי שב הדולר וירד ב- 7.6% ושערו בסוף הרבעון נקבע על 4.01 ש"ח לדולר.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 נרשם עודף תקציבי (כולל אשראי) של 10.3 מיליארד ש"ח, לעומת עודף של 4.4 מיליארדים בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות הממשלה הסתכמו ב- 173.5 מיליארדי ש"ח, עלייה של 6.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. גידול של 4.2 מיליארד ש"ח נרשם בהכנסות ממסי הכנסה, עליה של 5.3%. הוצאות הממשלה הסתכמו ב- 163.2 מיליארדי ש"ח, עליה של 3.1% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

במהלך הרבעון הועלתה ריבית בנק ישראל פעם אחת והיא עומדת על שיעור של 4%. מאז, הותיר נגיד בנק ישראל את הריבית על כנה, בין היתר בשל תחזית האינפלציה והמדדים האחרונים. פער הריביות בין ישראל לארה"ב ירד במהלך הרבעון ונקבע על 0.75%. צמצום הפער נבע מהורדה של 0.5% בריבית ארה"ב, וזאת כחלק מהמאמצים של ה Fed להתגבר על המיתון המאיים על הכלכלה האמריקאית. לאחר תאריך המאזן המשיך ה Fed להוריד את הריבית ב- 0.25% נוספים כך שהפער היום עומד על 0.5%.

שוקי ההון והכספים

בתקופה הנסקרת רשמו המדדים העיקריים בשוק ההון עלייה של כ- 22%. במהלך חודש יולי נרשמה ירידה בכל המדדים המרכזיים על רקע החולשה בשוק האמריקאי, כתוצאה ממשבר הסאב-פריים. בחודשים אוגוסט וספטמבר שונתה המגמה והמדדים טיפסו עד לרמה הנמוכה בכ- 3% בלבד מרמות השיא. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות הסתכם ב- 1.9 מיליארדי ש"ח, עלייה של 40% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. המסחר היומי הממוצע באג"ח רשם זינוק חד של 116% והסתכם ב- 3.2 מיליארדי ש"ח. מחזורי המסחר במק"מ הסתכמו ב- 0.9 מיליארדי ש"ח, גידול של 15% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. גיוס ההון בישראל הסתכם ב- 17.7 מיליארדי ש"ח גבוה כמעט פי שלושה מהגיוסים בתקופה המקבילה אשתקד.

בקרנות הנאמנות נרשמה צבירה נטו של 10 מיליארדי ש"ח בהשוואה ל- צבירה שלילית של 19.7 מיליארדים בתקופה המקבילה אשתקד.

ענף הבנייה

ע"פ אומדנים ראשונים של הלמ"ס, לא צפוי להירשם השנה גידול בהשקעה לבנייה למגורים. בשמונת החודשים הראשונים של השנה חלה עליה של 3% במכירה של דירות חדשות ביזמה פרטית. הגידול החד ביותר נרשם באזור הצפון כ- 93%, ובאזור ירושלים היה גידול של 19%. האזור היחיד בו נרשמה ירידה במכירות הוא איזור ת"א, ירידה של 16%. במקביל לעליה במכירות נרשמה ירידה במלאי הדירות שנותרו למכירה, וע"פ נתוני הלמ"ס סך הדירות שנותרו למכירה בסוף הרבעון השלישי עומד על 11.4 אלפי דירות, ירידה של 15% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

משכנתאות

על פי נתוני בנק ישראל במהלך התקופה הנסקרת נתנו הבנקים בישראל הלוואות לדירור בהיקף של 19.4 מיליארד ש"ח לעומת 16.0 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 21%. האשראי החופשי (מכספי הבנקים) הכלול בסכום זה היה 17.9 מיליארד ש"ח (מתוכם 7.5 מיליארדים ברבעון השלישי) לעומת 14.4 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 24%. הריבית הממוצעת על משכנתאות צמודות מדד עמדה בסוף הרבעון על 4.25% בהשוואה לריבית ממוצעת של 4.86% בסוף שנת 2006.

תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

הפעילויות העיקריות

בתקופה הנסקרת המשיך הבנק במימוש תוכניתו העסקית.

קבוצת בנק ירושלים פועלת באמצעות מטה הבנק, חברות בנות וסניפי הבנק. החלוקה למגזרי הפעילות של הבנק מבוססת על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים. הקבוצה פועלת ומספקת מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים:

- מגזר משקי הבית
- מגזר בנקאות פרטית (בעיקר לתושבי חוץ)
- מגזר עסקי
- מגזר ניהול פיננסי

פירוט בקשר לתוצאות הפעילות לפי מגזרי פעילות, ההכנסות והרווח הנקי, ראו נספח ד' לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תיאור מורחב של המגזרים:

מגזר משקי בית

פעילות המבוצעת מול משקי בית - יחידים תושבי ישראל בכל סניפי הבנק. מגזר זה הינו מגזר הפעילות העיקרי של הבנק והכנסותיו מהוות כ- 59% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: משכנתאות, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון.

הכנסות המגזר מפעולות רגילות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 118.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-118.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, וזאת על אף הפסקת מתן סיוע בשכ"ד שהניב הכנסות בתקופה המקבילה אשתקד בסך של כ- 7.3 מיליוני ש"ח. כמו כן, נרשמו גידולים מרשימים בביצועי האשראי ובסך יתרות האשראי.

הרווח הנקי במגזר משקי הבית הסתכם במהלך התקופה הנסקרת ב- 22.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-38.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (בתקופה מקבילה אשתקד כלל הרווח הנקי במגזר זה רווח מפעולות בלתי רגילות בסך 19.2 מיליוני ש"ח).

הרווח מפעולות רגילות לאחר מס במגזר משקי הבית הסתכם במהלך התקופה הנסקרת ב- 22.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-18.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הפעילות במשכנתאות כוללת מספר מוצרים ושירותים:

- מתן הלוואות לדיר כנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל פי מגוון מסלולי ריבית. ההלוואות נחלקות לשני סוגים: הלוואות מכספי בנק הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן – הלוואות תקציב).
- שירותים נלווים להלוואות הקשורים בביטוח חיי לוויים ובביטוח נכס אגב משכנתא, המבוצעים באמצעות עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (להלן – עיר שלם).

הפעילות בבנקאות ופיננסים כוללת בעיקר מתן אשראי לצורך רכישת כלי רכב, אשראי לזמן קצוב כנגד בטחונות וכן אשראי באמצעות הנפקת כרטיסי אשראי. כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות וחסכונות מיחידים. לקוחות המגזר משקיעים בעיקר במוצרי השקעה כגון פיקדונות שקליים לא צמודים או צמודי מט"ח וכן בתוכניות חיסכון ובפיקדונות צמודי מדד.

בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר המוצרים הבאים: שירותי ברוקראז' – ביצוע ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל; ייעוץ בהשקעות – מתן שירותי ייעוץ בניירות ערך ללקוחות; ניהול תיקי השקעות – ניהול נכסים פיננסיים עבור לקוחות (באמצעות ירושלים שוקי הון, חברה בת בבעלות מלאה).

האשראי לדיור מכספי הבנק שבוצע במגזר בתקופה הנסקרת הסתכם בכ-533 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-412 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ-29%.

יתרת האשראי לדיור במגזר, מכספי בנק, לסוף התקופה הנסקרת הסתכמה ב-4,386 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-4,333 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה (הלוואות מכספי תקציב) הסתכמה ב-3,506 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-3,595 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2006, ירידה של כ-2%.

למרות עליית רווחיותו של המגזר בתקופה הנסקרת, חלקו של המגזר בסך רווחיות הבנק מפעולות רגילות הגיע לשיעור של כ-54% בתקופה הנסקרת, לעומת 68% בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון זה מוסבר בעליית הרווחיות במגזרים אחרים.

מגזר בנקאות פרטית

פעילות המבוצעת מול לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה באמצעות אגף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ. הכנסות מגזר זה מהוות כ-13% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: משכנתאות, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון. היקף הפעילות עם תושבי החוץ, בעיקר מארצות צפון אמריקה, אנגליה וצרפת, גדל בשנים האחרונות במידה ניכרת.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב-25.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-20.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווים גידול של כ-24%. הגידול נבע בעיקר מעליה ברווחי המימון, בין היתר, בשל גידול ביתרות האשראי.

הרווח הנקי במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב-8.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח גדל בעיקר בשל גידול בהכנסות המגזר.

יתרת האשראי לדיור במגזר לסוף התקופה הנסקרת הסתכמה ב-711 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-615 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

הפעילות במשכנתאות כוללת מתן הלוואות מכספי בנק ללקוחות פרטיים, תושבי חוץ ותושבי ישראל, בעלי עושר פיננסי גבוה, למימון רכישת דירות בארץ, וכן אשראי אחר בשעבוד דירת מגורים. האשראי לדיור מכספי הבנק שבוצע במגזר בתקופה הנסקרת הסתכם בכ-303 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-215 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ-41%.

פעילות בנקאות ופיננסים כוללת מתן אשראי ופעילות בחשבונות עו"ש (גם ללקוחות המגזר השלישי). כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות במט"ח בעיקר מיחידים תושבי חוץ.

בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר, כמו ללקוחות יתר המגזרים, המוצרים הבאים: ברוקראז' וייעוץ בהשקעות.

חלקו של המגזר בסך רווחיות הבנק מפעולות רגילות בתקופה הנסקרת הסתכם בכ-20% בהשוואה ל-19% בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר עסקי

פעילות המבוצעת מול לקוחות עסקיים, תאגידים בסניפים מוגדרים של הבנק. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 19% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: בניה ונדל"ן, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון. פעילות הבנק במגזר זה הינה בעיקר מתן אשראי לזמן קצוב המגובה בביטחונות מטריאליים (נדל"ן, כלי רכב ופיקדונות כספיים).

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 38.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 38.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות נבע בעיקר בשל עליה בהיקף העמלות התפעוליות, בהן גידול בעמלות ברוקראז' של המגזר העסקי.

ההפסד הנקי במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 0.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של כ- 2.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווחיות המגזר נובע מעלייה בהפרשה לחומ"ס בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד.

פעילות בניה ונדל"ן כוללת מתן אשראי לחברות בניה ונדל"ן, ליווי פרויקטים בשיטת הליווי הסגור והנפקת ערבויות לפי חוק המכר (דירות) וערבויות אחרות. יתרת האשראי הניתנת לתחום הנדל"ן ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכמה ב- 733 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 579 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2006.

פעילות בנקאות ופיננסים כוללת מתן אשראי למימון פעילות שוטפת, מימון רכישת נכסים מסחריים לשימוש עצמי, כגון חנויות או משרדים ומתן שירותים נלווים לעסקים, כדוגמת ערבויות, המרות מט"ח וסחר חוץ. הבנק מתמקד בעיקר בתחום המסחר הסיטונאי ושירותים עסקיים שונים ואשראי לחברות ליסינג. כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות מגופים מוסדיים וחברות באמצעות מגוון הפיקדונות הקיים בבנק שאינו שונה משאר מגזרי הפעילות.

בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר, כמו ללקוחות יתר המגזרים, המוצרים הבאים: ברוקראז', ייעוץ בהשקעות וניהול תיקי השקעות.

מגזר ניהול פיננסי

המגזר כולל תחומי פעילות של הבנק שאינם נובעים מפעילות מול לקוחות, ובכלל זה ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחול ומול בנק ישראל וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 9% מכלל הכנסות הבנק.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 18.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 2.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מעליה בהכנסות המימון בשל רווחים מניהול פוזיציות הבנק (רווח של 4.4 מיליוני ש"ח בתקופה הנסקרת בהשוואה להפסד של 2.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד), רווחים של תיק הנוסטרו בשוק ההון (רווח של 3.9 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח של 0.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד), ורווחים משינויים בשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים (רווח של 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה הנסקרת לעומת הפסד של 0.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד).

הרווח הנקי במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 11.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. חלקו של המגזר בסך רווחיות הבנק מפעולות רגילות בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 27% בהשוואה ל- 4% בתקופה המקבילה אשתקד.

גיוס מקורות המימון

הבנק נוקט לאורך שנים במדיניות החותרת להרחבת הפעילות מול משקי בית במטרה להרחיב את בסיס גיוס המקורות. מדיניות זו תרמה בשנים אלו לגידול ניכר במשקלם של משקי הבית בסך פיקדונות הציבור. יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2007 ב- 6,819.3 מיליוני ש"ח לעומת 6,730.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2006. פיקדונות הציבור כוללים חסכונות ופיקדונות ממשקי בית ופיקדונות שגויסו מגופים מוסדיים ומחברות.

להלן הרכב פיקדונות הציבור, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים (במיליוני ש"ח):

		יתרות ליום		
		31 בדצמבר	30 בספטמבר	
		2006	2007	
שינוי		מיליוני ש"ח		
%				
9	244	2,845.1	3,089.3	1. פיקדונות שקליים וחשבונות עו"ש
(7)	(198)	2,761.1	2,563.3	2. תוכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
6	49	826.2	874.4	3. פיקדונות במט"ח
(2)	(7)	298.1	292.3	4. פיקדונות צמודי מט"ח
1	88	6,730.5	6,819.3	סה"כ פיקדונות הציבור
45	314	692.3	1,005.9	5. תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
5	402	7,422.8	7,825.2	סה"כ מקורות מימון

בתקופה הנסקרת הונפקו תעודות התחייבות ע"י חברת הבת של הבנק "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ". לפרטים ראה ביאור ד' בדוח הכספי.

דירוג התחייבויות הבנק על-ידי מעלות

בחודש באפריל 2007 חזרה ודירגה ועדת הדירוג של מעלות את התחייבויות הבנק בדירוג A+.

הסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל

במהלך התקופה הנסקרת לא נחתמו הסכמים מהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

המידע המפורט בפרק זה בנושא גורמי סיכון להם חשוף הבנק הנו "מידע צופה פני עתיד" (למשמעות מושג זה ראה בפרק הראשון לעיל) העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הנהלת הבנק בדבר התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקר-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק. יתכן והערכות אלה לא יתממשו, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים, אירועים מדיניים/ביטחוניים, שינויים בטעמי הלקוחות והתגברות התחרות.

פעילות הבנק מושפעת מהמצב הכלכלי, מההתפתחויות בשוק הנדל"ן וההון ומשינוי רגולציה. האטה כלכלית או משבר אפשרי בשוק הנדל"ן ו/או בשוק ההון עלולים להשפיע על פעילותו של הבנק בכלל ועל פעילותו במגזרי המשכנתאות והנדל"ן בפרט:

- במקרה כנ"ל, הביקוש למימון בשוק הנדל"ן למגורים עלול לרדת, ומרווח המימון עלול להישחק.
- בנוסף, הבנק עלול להיות חשוף לסיכונים אשראי שיכולים לנבוע מפגיעה ביכולת ההחזר של לווים מסחריים, מגידול בהיקף הפיגורים של לווים משכנתאות על רקע של הרעה ביכולת ההחזר, ומסיכונים הנובעים מירידה בשווי של דירות מגורים בכל הארץ או באזורים מסוימים בהם הבנק פועל, והמהווים בטוחה לאשראי שהעמיד הבנק.

- האטה בשוק ההון עלולה לפגוע בעסקי הבנק בתחום שוק ההון או במגזר הניהול הפיננסי.

כמו כן, פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים, ובהם סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות. לבנק חשיפות נוספות, הנובעות מסיכונים תפעוליים ומסיכונים משפטיים. הבנק פועל במגוון של תחומי פעילות ומגזרי הצמדה והזרמים הכספיים הנובעים מפעילותו – המסתכמים במאות מיליוני ש"ח בחודש – מחייבים ניהול שוטף של הסיכונים השונים. סיכונים אלו מנוהלים בכפוף לחברי הנהלה כמפורט להלן:

סיכון האשראי מנוהל על ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכונים השוק והנזילות מנוהלים על ידי המשנה למנכ"ל מר י. נרדי מנהל אגף שוק ההון וההשקעות. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על ידי מר ר. שגיא סמנכ"ל ומנהל אגף תפעול ותשתיות בנקאיות. הסיכון המשפטי מנוהל על ידי עו"ד ש. ויסטוך היועצת המשפטית.

דירקטוריון הבנק בכל ישיבה מקבל סקירה על התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים שוק ואחת לרבעון דן במסמך חשיפות המרכז את כל נתוני החשיפה לסיכונים שוק. כמו כן מאשר הדירקטוריון, לפחות אחת לשנה, את מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות ואת מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים. כן פועלת ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים, המפקחת באופן שוטף על מדיניות ניהול הסיכונים ומאשרת השקת מוצרים חדשים. הועדה דנה בכל ישיבה בהתפתחות החשיפה לסיכונים השוק השונים והיא מקבלת דיווח על כל חריגה מהמדיניות או מהמגבלות שקבע הדירקטוריון. ישנם פורומים נוספים בבנק הדנים ופועלים בנושאים המשפיעים על החשיפה של הבנק לסיכונים השוק ולסיכונים הנזילות. באגף הבקורות מרוכזת הבקרה על סיכונים האשראי ועל סיכונים השוק והנזילות.

מדיניות ניהול הסיכונים, שאושרה על ידי הדירקטוריון, נועדה לסייע להנהלה בהשגת יעדיה העסקיים, תוך הגבלה של ההפסדים (החשבונאיים או הכלכליים) העלולים להיווצר עקב החשיפה לסיכונים המוזכרים. אומדן החשיפה לסיכונים מתבסס על תחזיות והערכות שוטפות של ההתפתחויות הצפויות במשק ובשוקי הכספים וההון. הבנק מנהל את סיכונים השוק תוך התייחסות להגבלת החשיפה החשבונאית הנובעת מסיכונים אלו. יחד עם זאת, החשיפה החשבונאית במרבית הסיכונים איננה שונה מהותית מהחשיפה הכלכלית, ומדיניות הסיכונים וקביעת המגבלות נעשית תוך כדי התייחסות גם לחשיפה הכלכלית.

הבנק סיים להטמיע מערכת ALM (לניהול נכסים והתחייבויות) הכוללת בתוכה מערכת ניהול סיכונים באמצעות מודל ה-VAR. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה-VAR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של תיקי הנוסטרו שלו באמצעות מערכת זו. VAR הינו הערך הנתון לסיכון כלומר ההפסד המקסימלי הצפוי לתאגיד בשל התממשות סיכונים שוק בתקופת זמן נתונה וברמת מובהקות סטטיסטית נתונה. הסיכון מחושב בבנק באופק של 10 ימי עסקים וברמת מובהקות של 99%.

באזל II

ועדת באזל, המתאמת את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות, פרסמה בסוף יוני 2006 את המלצות ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ותקני הון (באזל II).

באזל II מחולק לשלושה נדבכים:

- נדבך ראשון – דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק ולראשונה גם בגין סיכון תפעולי.
- נדבך שני – תהליך סקירת הפיקוח.
- נדבך שלישי – משמעת שוק.

הנדבך הראשון מאפשר, לצורך חישוב דרישות ההון, שימוש במספר גישות למדידת רכיבי סיכון בגין סיכונים אשראי, שוק וסיכונים תפעוליים: הגישה הסטנדרטית (Standardized Approach) או גישות מתקדמות יותר, המבוססות על מודלים פנימיים של דירוג לקוחות ואמידת סיכונים תפעוליים. הגישות המתקדמות כפופות לאישור מפורש של המפקח.

באוקטובר 2004 פרסם בנק ישראל טיוטת קווים מנחים לדירוגי אשראי על פי הגישה המתקדמת בהתאם להוראות באזל II. באפריל 2007 פרסם בנק ישראל טיוטת הוראה חדשה בנושא הגישה הסטנדרטית וביוני 2007 פרסם את הטיטוה המלאה הכוללת גם את גישות הדירוג הפנימי. טיוטת ההוראה כוללת תרגום מדויק של הנחיות באזל II. כן פורסמו הבהרות לאופן היישום בנושאים בהם נדרש שיקול דעת של המפקח.

הנדבך השני מתייחס לטיב הנתונים, איכותם ומהימנותם שלפיהם נקבע ההון הפיקוחי של הנדבך הראשון. כן כלולים בו מספר תהליכים ונהלים אשר נועדו לשפר את רמת ניהול הסיכונים בתאגידים הבנקאיים.

הנדבך השלישי מתייחס לרמת השקיפות והגילוי אשר יחולו על התאגידים הבנקאיים, כחלק משלים לנדבך השני. הצפי הוא לרמה גבוהה של גילוי ושקיפות בדוחות הכספיים.

צעדים אלו מטרתם להחיל בישראל מסגרת להקצאת הון העולה בקנה אחד עם העקרונות שנקבעו על ידי ועדת באזל II. המפקח על הבנקים הפיץ מסגרת מתוכננת של לוחות זמנים והודיע, כי ככוונתו לחייב את הבנקים בישראל לעמוד בעקרונות אלו החל מסוף שנת 2009. לשם כך החלו לפעול בפיקוח על הבנקים מספר צוותי עבודה אשר נפגשים עם נציגי הבנקים ומרכזים את הדיונים בנושאים שונים הקשורים לבאזל II.

הבנק החל לעבוד מול חברת ייעוץ חיצונית המתמחה בנושא באזל II. יועצי החברה, בשיתוף עם צוותי עבודה מהבנק החלו להכין את התשתית המתאימה להטמעת התקנות החדשות במערכות הבנק.

הבנק שותף, עם בנקים נוספים, במיזם לבניית מאגר משותף של נתונים לצורך יישום המודל המתקדם של באזל II בתחום האשראי העסקי. המיזם ביצע תהליך מיון בין מספר ספקים אשר הציעו הצעות לבניית המאגר האמור. בימים אלו נבחנות ומנותחות ההצעות של שלושה ספקים אשר עברו את שלבי המיון.

הנהלת הבנק רואה חשיבות רבה בהיערכות לטיפול בנושא הסיכונים אף ללא התייחסות לגישת הקצאת ההון הנדרשת בעתיד. הבנק נערך לשילוב עקרונות באזל II בפעילותו העסקית והחל בבניית מודלים סטטיסטיים לצורך דירוג לקוחות בבנק. בנוסף, במסגרת היערכות זו, מטמיע הבנק מערכת חדשה לדירוג

לווים באגף העסקי. מערכת זו תתמוך בקבלת ההחלטות למתן האשראי ותסייע בבניית המודלים הנדרשים לצורך עמידה בהנחיות באזל II.

יישום הנחיות באזל II כרוך בעלויות שיתפרסו על פני מספר שנים.

סיכוני אשראי

במסגרת מדיניות האשראי של הבנק, שאושרה בידי הדירקטוריון, נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, אשר מתייחסים הן למשקי הבית והן ללקוחות העסקיים, על פי סיווגם הענפי. באגף הבקורות פועלת יחידת בקרת סיכוני אשראי, שתפקידה לערוך ביקורות על האשראי העסקי והמסחרי בבנק. נקבעו סמכויות לפי רמות האשראי, בין היתר, כדי לתת מענה מהיר ויעיל לצרכים השונים של הלקוחות.

המדיניות העסקית של הבנק בתחום זה שמה דגש על שיפור איכותו של תיק האשראי בכל תחומי הפעילות, תוך ניהול בקרה מתמדת וקביעת מדיניות של גבייה וטיב הביטחונות. מדיניות האשראי של הבנק נגזרת מהשינויים שחלו בו עם הפעלתו כבנק מסחרי, תוך התחשבות במגבלות האשראי ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכניסה מבוקרת לתחומי אשראי חדשים.

בתקופה הנסקרת ירד סיכון האשראי בגין לוויים בעייתיים (כמפורט להלן) בשיעור של 4%. בהתאם למדיניות צמצום הסיכונים, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לוויים רבים מענפי משק שונים. לעניין יחס הלימות הון ראה לעיל פרק "ההון העצמי".

סיכון האשראי הכולל בגין לווים בעייתיים (במיליוני ש"ח)

יתרות ליום			
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2006	2006**	2007	
סכומים מדווחים			
			חובות בעייתיים¹ לדיור
95.0	80.2	84.5	שההפרשה בגינם היא לפי עומק הפיגור
44.9	41.3	36.8	שההפרשה בגינם אינה לפי עומק הפיגור
62.3	87.0	70.4	בפיגור זמני (פיגור מעל 3 חודשים עד 6 חודשים)
			חובות בעייתיים^{1,4} אחרים *
29.2	23.1	26.0	בהשגחה מיוחדת
23.1	28.6	19.3	בפיגור זמני
21.7	21.3	17.4	שאורגנו מחדש
73.8	76.0	74.3	שאינם נושאים הכנסה
92.4	85.5	78.7	* מזה חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית
350.0	357.5	328.7	סך כל האשראי המאזני ללוים בעייתיים²
30.0	30.3	34.2	סיכון האשראי החוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ^{2,3}
380.0	387.8	362.9	סיכון האשראי בגין לווים בעייתיים²

** הוצג מחדש. ראה סעיף 2.

- 1 החובות מוצגים בניכוי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- 2 כולל חובות בעייתיים שאורגנו מחדש ואינם נמצאים בפיגור.
- 3 לא כולל חובות בעייתיים שמכוסים על ידי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).
- 4 כפי שחושב לצורך המגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שלוה נתן להבטחת חבות של צד שלישי.

סיכונים השוק**סיכון הריבית**

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים לא-צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות – שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה, והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר הצמוד למדד, שכן זה המגזר העיקרי שבו מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך. ביתר המגזרים עיקר פעילותו של הבנק היא בריבית משתנה ובטווח קצר.

הבנק מנהל מעקב אחר התפתחות משך החיים הממוצע (המח"מ) של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה לנקוט מהלכים למזעור ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו. לשם כך הוא מנהל מדידה שוטפת של המח"מ הנגזר מהפעילות החדשה השוטפת, וכן עוקב אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, שלהם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לחשיפה לסיכון הריבית לפי מודל המח"מ, המודד את הטווחים לפירעון של הנכסים ושל ההתחייבויות. במגזר הצמוד למדד לשנת 2007 הוגבל פער המח"מ בין הנכסים להתחייבויות (בהתחשב בשיעור הצפוי של הפירעון המוקדם) ל-0.75 שנה. כן הוגבלה החשיפה להפסד מרבי של 10% מהתזרים הפיננסי הנקי המהוון של הבנק לכל שינוי של 1% בריבית.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1% בריבית היא קטנה, יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. במהלך התקופה הנסקרת המשיך הבנק לגייס מקורות צמודי מדד ארוכים, להפחית את פער המח"מ לרמה השואפת לאפס ובכך לצמצם עוד יותר את החשיפה לסיכון ריבית.

כמו כן, הבנק חשוף לסיכון הנובע מצמצום המרווחים במגזר המשכנתאות בכלל ובתחום המשכנתאות צמודות מדד בריבית קבועה בפרט, וזאת על רקע התחרות החריפה השוררת בביצוע משכנתאות מסוג זה. כהיערכות לסיכון הנ"ל, צמצם הבנק את פעילותו במגזר הצמוד והגדיל במידה ניכרת את הפעילות בבסיסי הצמדה אחרים המאופיינים במרווחי אשראי גבוהים יותר וברמת תחרות נמוכה יותר.

סיכון הבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס נובעת משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים והמזעריים בכל מגזר הצמדה.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכונים הנזילות

סיכון הנזילות נובע מאי-הוודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם נתנו בריבית משתנה) שמומנו מפיקדונות לטווח קצר. סיכון הנזילות קיים גם כאשר גיוס הפיקדונות לטווח הקצר מתאים לתקופת שינוי הריבית בהלוואות, אף שבכך מצטמצמת החשיפה לסיכון הריבית.

הבנק חשוף לסיכונים נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים המוסדיים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההשענות על מפקידים גדולים. בנוסף לכך מושם דגש על הארכת המח"מ של הפיקדונות ושמירה על רמת נזילות גבוהה.

מדיניות הבנק היא להתאים, ככל האפשר, את התקופות לפירעון של המקורות לאלו של השימושים בכל מגזר הצמדה. לאופי האשראי, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המיחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

על פי הוראות בנק ישראל, חייב כל תאגיד בנקאי לקבוע מדיניות כוללת לניהול הנזילות שלו, ולקיים מערכת מידע לשליטה, בקרה ודיווח על מצב הנזילות ולמדידתה. כן נקבע כי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות הנזילות שהבנק נדרש לקיים בתקופה-לפירעון של עד חודש (להלן – יחס נכסים נזילים) לא יפחת מ-1, ההוראה מתירה למדוד את החשיפה לסיכון הנזילות ואת יחס הנכסים הנזילים באמצעות מודל פנימי. לבנק יש מודל נזילות פנימי שעל פיו נמדדת החשיפה לסיכון זה. לצורך המודל אסף הבנק וממשיך

לאסוף נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המיחזור של הפיקדונות והחסכונות. הבנק מודד מתחילת שנת 2004 את החשיפה לסיכון הנזילות לפי המודל הפנימי שפותח בו. להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור קטנה, משום שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש.

סיכונים בהשקעות תיק הנוסטרו

בקר הסיכונים עוקב באופן מתמיד אחר הסיכונים הגלומים בתיק הנוסטרו של הבנק. המעקב אחר סיכונים אלו נעשה באמצעות מודל פנימי. הבנק מודד את גובה החשיפה לסיכונים השונים הנובעים מהשקעותיו במסגרת תיק זה גם באמצעות מודל ה-VAR.

בקרת אשראי וביטחונות על המסחר בניירות ערך

על פי הוראות הבורסה לניירות ערך ובנק ישראל פועל בבנק בקר אשראי וביטחונות, המבצע מעקב בזמן אמת על המסחר בניירות ערך. כמו כן, מפעיל הבנק מנגנוני חסימה והתרעה אוטומטיים במערכת המסחר ומעדכן בה את תוצאות הפעילות בניירות ערך הנסחרים בבורסות מחוץ לישראל, כנדרש בהוראות אלו.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי הוא סיכון להפסד הנובע מכשל או מאי התאמה של תהליכים פנימיים ובכללן שיטות פגומות לעיבוד נתונים, של הגורם האנושי כמו טעויות אנוש, של מערכות הבנק כגון העדר תהליכי בידוק ובקרה נאותים או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון התפעולי כוללת סיכונים משפטיים אך אינה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין.

בפעילותו השוטפת, חשוף הבנק, כמו כל מערכת פיננסית גדולה אחרת, לסיכונים תפעוליים או לסיכונים של מעילות והונאות. לאור זאת קיים מעקב ובקרה אחר סיכונים אלה.

כאמור, המפקח על הבנקים הודיע, כי בנק ישראל מתכוון לחייב את הבנקים בישראל לעמוד בעקרונות באזל II החל משנת 2009. עקרונות אלו נועדו, בין השאר, לדרוש מענף הבנקאות הקצאת הון נוספת בגין הסיכון התפעולי. הבנק נערך להרחבת הטיפול בנושא, והנהלת הבנק רואה חשיבות רבה בהיערכות לטיפול בנושא הסיכונים התפעוליים אף ללא התייחסות להקצאת ההון הנדרשת בעתיד.

כאמור, בבנק פועל מנהל סיכונים תפעוליים, הכפוף למנכ"ל הבנק. בנוסף פועלת בבנק ועדת היגוי לניטור סיכונים תפעוליים ומניעת מעילות והונאות, שבראשה עומד מנכ"ל הבנק.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12) התשס"ז - 2007

ביום 26.6.07 נתקבל בכנסת החוק הנ"ל. שני חידושים עיקריים נקבעו בחוק: האחד - מתן סמכות פיקוח לבנק ישראל על מחירי השירותים הבנקאיים, והשני - מתן סמכות לבנק ישראל לקבוע תעריפונים אשר בהם תפורט רשימת השירותים שבגינם בנקים יהיו רשאים לגבות עמלות, וכן אופן חישוב עמלות אלו.

סמכות הפיקוח של בנק ישראל:

סמכות הפיקוח על העמלות חלה לגבי העמלות הנגבות מכלל לקוחות הבנקים (גם מגזר עסקי). נקבעה בחוק רשימת עילות, אשר בהתקיים אחת מהן יוכל הנגיד להכריז על שירות מסוים כ"שירות בר פיקוח". לגבי שירות בר פיקוח רשאי הנגיד לקבוע כל אחת מהקביעות הבאות: את הסכום או שיעור העמלה; או השיעור המרבי של העמלה; או איסור על גביית עמלה עבור השירות. לגבי כל שירות שהוכרז כשירות בר פיקוח, לא ניתן להעלות את מחירו ללא הגשת בקשה מנומקת למפקח. תחולת התיקון לגבי סמכות הפיקוח על העמלות הינה מיידית. יחד עם זאת, בפועל, תחילת הפיקוח תהיה רק לאחר שתהיינה הכרזות של הנגיד המגדירות שירותים כ"ברי פיקוח", למעט שירותים שלגבי העמלות הנגבות בגינם ניתן, לפני פרסום החוק, צו או היתר לפי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, אשר יחשבו מיידית כשירותים "ברי פיקוח".

סמכות לקביעת תעריפונים:

הסמכות לקביעת תעריפונים חלה לגבי לקוחות יחידים (ללא מגבלה לגבי העושר הפיננסי של לקוחות אלו), ולגבי עסק שהיקף העסקים שלו אינו עולה על סכום אשר ייקבע ע"י הנגיד. הנגיד יקבע רשימה של שירותים שבגינם רשאי התאגיד הבנקאי לגבות עמלות ואת אופן חישוב העמלות. בנוסף לתעריפון המלא הנ"ל, יוכל הנגיד לקבוע גם תעריפונים מצומצמים יותר לגבי סוגי לקוחות או סוגי שירותים. כמו כן, רשאי הנגיד לקבוע סוגי שירותים שעליהם לא תחול מגבלת התעריפון. בנק יוכל לגבות מלקוחותיו עמלות רק בגין שירות המופיע בתעריפון המלא או בתעריפון המצומצם הרלוונטי. המפקח על הבנקים העביר לבנקים טיוטת תעריפון אשר מצמצמת את מספר העמלות, תוך ביטול ואיחוד עמלות שונות, וקיים עם נציגי הבנקים דיונים לקראת גיבוש התעריפון. לאחר שהמפקח יסיים את הכנת התעריפון המלא - תהיה לבנקים תקופת היערכות של שלושה חודשים, והם יוכלו לבקש להאריכה בשלושה חודשים נוספים.

דיווחים ללקוחות:

הבנקים יידרשו ליידע את הלקוחות לגבי התעריפונים באופן שייקבע ע"י הנגיד. בנוסף, במקום הדיווח הרבעוני ללקוחות לגבי עמלות שנגבו מלקוחות בגין שירותים עיקריים, נדרשים כעת הבנקים לשלוח דיווח חצי שנתי ללקוחות על כל העמלות שנגבו מהם. תחולת חובת הדיווח החצי שנתי - 1.1.08.

הוראות נוספות:

נקבעה בחוק סמכות למפקח להסדיר את נושא המעבר בין בנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין (למרות שכיום כבר קיימת הסדרה כזו). נקבעו עיצומים כספיים בגין הפרה של הוראות שונות של החוק.

לתיקון לחוק אשר נותן למפקח על הבנקים סמכות לצמצם ולאחד עמלות, עלולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק מעמלות, ואולם בשלב זה לא ניתן להעריך את היקף השפעתו.

תיקונים בתקנות השקעות משותפות בנאמנות

ביום 16 באוקטובר 2007 אישרה ועדת הכספים של הכנסת תיקונים מקיפים בתקנות השקעות משותפות בנאמנות. במסגרת התיקונים תוקנו תקנות השקעות משותפות בנאמנות (נכסים שמותר לקנות ולהחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים) כך שלקרנות נאמנות יתאפשר להשקיע גם בנכסים נוספים על אלה המותרים להן היום ויתאפשר להציע לציבור, בין השאר, גם את המכשירים הבאים: "אגד קרנות" המאפשר לקרן להחזיק ביחידות של קרן אחרת, וכן "קרן כספית" המשקיעה באפיקים קצרים ביותר של פחות משנה. עוד תוקנו תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלות הפצה) במטרה להתאימן למכשירים פיננסיים החדשים. במסגרת התיקון נקבע כי בגין "קרן כספית" תיגבה עמלה של 0.125%. לגבי "אגד קרנות" נקבע כי מפיץ לא יגבה עמלת הפצה בשל יחידות המוחזקות בקרן. עוד נקבע כי בגין יחידות ב"קרן מחקה", שהינה קרן המחקה תוצאות השקעה במדד מסוים, ובגין יחידות המוחזקות בקופת גמל בניהול אישי, לא תיגבה עמלת הפצה.

תחילת התיקונים נקבעה ליום 1 בינואר 2008.

הבנק אינו יכול בשלב זה להעריך את השלכות התיקונים עליו.

הצעות חוק מטעם חברי כנסת בנושא תשלום ריבית על יתרות זכות בחשבונות עובר ושב

בחודש יולי 2007 קיימה ועדת הכלכלה של הכנסת דיון הכנה לקריאה ראשונה בשתי הצעות חוק פרטיות, שהוגשו מטעם שני חברי כנסת, לתיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח). על פי הצעות החוק, מוצע כי תאגיד בנקאי ישלם ללקוח ריבית על יתרת זכות בחשבון עו"ש וכי הנגיד יקבע, לאחר התייעצות בוועדה המייעצת ובאישור משרד האוצר, שיעור מיזערי לריבית זו.

שתי הצעות החוק אוחדו לאחת, וכעת ממתינים בוועדת הכלכלה לקבל מבנק ישראל הצעה חילונית לגבי אופן יידוע הלקוחות על יתרות זכות הקיימות בחשבוניהם. הבנק אינו יכול בשלב זה להעריך את השלכות התיקון המוצע עליו.

הצעת חוק לתיקון חוק ההוצאה לפועל התשכ"ז – 1967

בוועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת נמצאת הצעה לתיקון החוק הנ"ל לצורך הכנתה לקריאה שניה ושלישית. על פי התיקון המוצע יוסמך שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ושר הבינוי והשיכון, לקבוע הוראות, שיחולו על זוכה המבקש ביצועה של משכנתא או מימוש של משכון בהם נקבע כי החייב מוותר על הגנת דיור חליפי. הוראות אלה מטרתן להבטיח כי החייב ובני משפחתו הגרים עמו לא יוותרו בלא קורת גג, לרבות בדרך של חיוב הזוכה בתשלום שכר דירה בסכום ולתקופה שייקבעו. התיקון (ככל שיתקבל) יחול רק על הסכמים שיכרתו לאחר תחילת התיקון לחוק והנו כפוף להתקנת תקנות בנושא.

הוראת בנק ישראל בדבר חישוב תשואה להון

ביום 2 במאי 2007 פרסם המפקח על הבנקים הוראה אשר לפיה יש לשנות את אופן חישוב התשואה להון של התאגידים הבנקאיים בישראל. עד כה, חושבה התשואה להון על בסיס ההון העצמי לתחילת השנה, בתוספת תמורה משקוללת מהנפקות הון. על פי ההוראה החדשה, תחושב התשואה להון על בסיס ההון הממוצע של הבנק במהלך כל תקופת דיווח.

שיטת החישוב החדשה של התשואה להון מביאה להקטנת התשואה להון בתקופה הנסקרת בשיעור של 0.3%, לעומת החישוב על פי השיטה שהיתה נהוגה עד כה. לשינוי אין השפעה מהותית על פעילות הבנק.

תיקון לתקנות ניירות ערך בתחום החיתום

ביום 21 במרץ 2007 פורסמו תיקונים לתקנות ניירות ערך בנושא שינוי שיטת החיתום בישראל. על פי התקנות, שנכנסו לתוקפן ביום 1 ביולי 2007, התווספה שיטה חיתום חדשה של "הצעה לא אחידה" ולפיה יוכל חתם לקבוע את כמות ניירות הערך שתוקצה בשלב המוסדי בהנפקה לכל משקיע מוסדי לפי שיקול דעתו. המחיר בהצעה זו יהיה אחיד. מכרז יתבצע רק בשלב הציבורי, אשר יוגבל עד 30% מן ההנפקה. בנוסף, נקבעו בתקנות, הוראות וסייגים בנושא ניגוד עניינים. כך נקבע כי חתם לא יתחייב בהתחייבות חיתומית העולה על 15% מכלל ההתחייבויות החיתומיות ולא ישמש חתם מתמחר (מנהל) בהצעת לציבור של מניות שאינה של מניות הכלולות במדד ת"א 25, בין השאר, במקרים הבאים: (א) בהצעה לציבור של ניירות ערך של "קבוצת החתם" (קבוצה הכוללת "גוף מקורב" לחתם וכן מי שמחזיק 20% או יותר מהון המניות המונפק בחתם) (ב) אם יתרת החוב של המציע או המנפיק לחתם או לגוף בקבוצת החתם מהווה למעלה מ- 15% מסך כל ההתחייבויות הפיננסיות של המנפיק/מציע. תוקף ההגבלות שלעיל הינו לשנתיים.

טיוטת הוראה - המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 15 באוקטובר 2007 העביר מפקח על הבנקים לתאגידים בנקאיים טיוטת תיקונים להוראת הדיווח לציבור בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן - "הטייטה"). הטייטה הועברה לדיון בוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, אשר תתקיים בחודש נובמבר 2007.

הטייטה מבוססת על גילויי דעת חשבונאיים שפורסמו בארה"ב, ועל הוראות הרשות לניירות ערך בארה"ב המתייחסות לתאגידים בנקאיים. העקרונות המנחים בבסיס הטייטה, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

בין היתר נכללו בטייטה השינויים הבאים:

1. הגדרת סוגים חדשים של חובות בעייתיים כגון:

- חובות פגומים - אשראי שתאגיד בנקאי צופה כי לא יגבה במועד את כל הסכומים המגיעים לו.
- סיכון אשראי נחות - אשראי שאינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב באופן שקיימת אפשרות שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה.
- סיווג אשראי בסיווג שלילי - קבוצת אשראיים בעייתיים הכוללת את כל אשראיים שסווגו כ-"חוב פגום, או סיכון אשראי נחות".

2. יצירת הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים, כולל בגין אשראי חוץ מאזני. הפרשה תייצר באחד משני גישות - הפרשה פרטנית להפסדי אשראי או הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי.

3. אי רישום הכנסה מריבית בגין חובות פגומים.

4. הגדרת דרישות חדשות למחיקת חוב.

5. הרחבת דרישות הגילוי האיכותי הכמותי בדוחות כספיים בקשר לחובות בעייתיים.

בכוונת המפקח על הבנקים לקבוע כי מועד היישום יהיה החל מיום 1 בינואר 2009. הבנק בוחן את טיטוט ההוראה אך בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשלכות של יישום ההוראה, לכשתתקבל, על המצב הכספי ותוצאות הפעילות של הבנק.

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים והתוכנית השנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2006. ברבעון, הוגשו על ידי המבקר הפנימי 12 דוחות לועדת הביקורת של הדירקטוריון (בתקופה הנסקרת – 35 דוחות), ונדונו 14 דוחות בישיבות וועדה זו (בתקופה הנסקרת נדונו 35 דוחות).

תרומות

מדיניות התרומות של הבנק מבוצעת בהתאם להחלטת ההנהלה ובמסגרת תקציב הבנק. מדיניות זו כוללת קריטריונים לבחירת מוסדות ו/או עמותות. בתקופה הנסקרת תרם הבנק 287 אלפי ש"ח לעמותות ולמוסדות ציבוריים. אין לבנק התחייבויות עתידיות למתן תרומות.

אינטרנט

לבנק אתר המאפשר ללקוחות גישה לחשבונותיהם. החל משנת 2007 מאפשר הבנק ללקוחותיו לבצע פעילות בניירות ערך גם באינטרנט.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים בבנק. סקירה של "הנושאים הקריטיים" בבנק שלדעת הנהלת הבנק קיימת בהם מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים מפורטת בדוחות הכספיים השנתיים ולא חל בהם כל שינוי במהלך התקופה נסקרת.

סניפי הבנק

הבנק פועל באמצעות 15 סניפים, הפזורים בכל רחבי הארץ. שניים מסניפיו – בתל אביב ובירושלים – משמשים כסניפים מסחריים המשרתים לקוחות עסקיים ומשקי בית גם יחד. בשאר סניפיו מציע הבנק מגוון רחב של שירותים בנקאיים למשקי בית – בעיקר מתן משכנתאות והלוואות, חסכונות ופיקדונות, הנפקת כרטיסי אשראי וכן פעילויות שונות בשוק ההון. עם הרחבת הפעילות מול משקי בית המבוצעת בסניפי הבנק והפסקת מתן סיוע בשכ"ד, התאים הבנק את מצבת כח האדם המועסק בסניפים לצרכיו החדשים.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל וחשב הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק וחשב הבנק הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן יעילות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך התקופה הנסקרת, לא אירע כל שינוי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

חוזר בעניין "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דווח כספי - SOX ACT 404"

בחודש דצמבר 2005 הפיץ המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים הוראה בנושא יישום סעיף 404 לחוק SARBANES OXLEY לפיו תידרש הנהלת הבנק להצהיר על אחריותה לקיומם ולשמירתם של בקורות פנימיות נאותות ונהלים נאותים בנוגע לדיווח הפיננסי וכן למסור את הערכתה לגבי האפקטיביות של בקורות ונהלים אלו.

בהוראה נקבעו לוחות זמנים לפיהם יישום סעיף 404 יהיה החל מהדוחות הכספיים לשנת 2008. הבנק נערך ליישום ההוראה ובחר משרד רואי חשבון חיצוני על מנת שייעץ, יסייע, ידריך וילווה את הבנק והחברות הבנות בהערכות לביצוע הפרויקט. הבנק השלים את שלב ההיערכות לביצוע הפרויקט ובנוסף החל למפות את הסיכונים והבקורות בתהליכים השונים. כמו כן, ממשיך הבנק לפעול ליישום הוראת המפקח על הבנקים.

12 בנובמבר 2007

דוד ברוך
מנהל כללי
וחבר הדירקטוריון

יונתן עירוני
יו"ר הדירקטוריון

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007 (לא מבוקרים)

נספח לדוח הדירקטוריון

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שיעור השינוי ב-%
2006	2007	
14.5% *	12.1%	
8.5% *	12.1%	
111.5	135.5	22%
(13.7)	(12.3)	-10%
97.8	123.2	26%
68.7	66.1	-4%
(121.6)	(126.3)	4%
44.9	63.0	40%
(17.3)	(20.8)	20%
27.6	42.2	53%
26.4	-	
54.0	42.2	-22%

א. רווח ורווחיות

תשואת הרווח הנקי להון הממוצע ⁽¹⁾, ⁽²⁾
רווח מאוחד מפעולות רגילות לאחר מיסים ביחס להון הממוצע ⁽¹⁾

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
הפרשה לחובות מסופקים
רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
הפרשה למיסים
רווח מפעולות רגילות לאחר מס
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
רווח נקי

יתרות ליום		שיעור השינוי ב-%
31.12.06	30.9.07	
מיליוני ש"ח		
8,191.1	8,739.9	7%
765.5	416.5	-46%
955.8	1,285.7	35%
6,398.9	6,961.5	9%
6,730.5	6,819.3	1%
692.3	1,005.9	45%
461.7	483.5	5%
672.4	729.2	8%

ב. מאזן - סעיפים עיקריים

סך כל המאזן
מזומנים ופיקדונות בבנקים
ניירות ערך
אשראי לציבור
פיקדונות הציבור
תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
הון עצמי
הון לצורך יחס הון לרכיבי סיכון

3,594.6	3,505.8	-2%
436.7	530.7	22%

ג. סעיפים חוץ-מאזניים

יתרת הלואות מפיקדונות לפי מידת גביה
יתרת ערבויות

31.12.06	30.9.07
באחוזים	
0.1%	0.1%
2.0%	1.9%
11.8%	11.1%

ד. יחסים פיננסיים עיקריים

הפרשה לחובות מסופקים בגין יתרת אשראי לציבור
(כולל סיכון אשראי חוץ מאזני משוקלל) בתום התקופה:
הפרשה לתקופה ⁽¹⁾
הפרשה מצטברת
יחס הון לרכיבי סיכון

(1) במונחים שנתיים אפקטיביים.

(2) בחישוב התשואה נכללו הרווחים מפעולות בלתי רגילות, כהכנסה שנתית.

* הוצג מחדש.

הצהרה (certification)

אני, דוד ברוך, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2007 (להלן: - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי של הבנק ותזרימי המזומנים לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק. וכן:
  - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - ב. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - ג. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והמאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דוד ברוך
 מנהל כללי

12 בנובמבר, 2007

הצהרה (certification)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2007 (להלן: - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי של הבנק ותזרימי המזומנים לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק. וכן:
  - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - ב. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - ג. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והמאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

נחמן ניצן
 סמנכ"ל, חשבונאי
 וחשב ראשי

12 בנובמבר, 2007

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾			
יתרה ממוצעת לתקופה ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים באחוזים	כולל השפעת נגזרים באחוזים
מיליוני ש"ח			
3,617.2	48.5	5.47	
(34.3)	(1.4)		
3,582.9	47.1	5.36	
3,365.7	(32.6)	(3.93)	
-	-		
3,365.7	(32.6)	(3.93)	
		1.54	1.43
3,594.3	130.3	15.31	
4.3	-		
3,598.6	130.3	15.29	
3,441.2	(119.5)	(14.63)	
-	-		
3,441.2	(119.5)	(14.63)	
		0.68	0.66
1,406.3	(39.3)	(10.72)	
300.7	(10.0)		
1,707.0	(49.3)	(11.06)	
1,326.9	49.6	14.13	
270.7	8.2		
1,597.6	57.8	13.71	
		3.41	2.65
8,617.8	139.5	6.63	
270.7	(11.4)		
8,888.5	128.1	5.89	
8,133.8	(102.5)	(5.14)	
270.7	8.2		
8,404.5	(94.3)	(4.56)	
		1.49	1.33

מטבע ישראלי לא צמוד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

(8) נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

כסומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ^{(5) (6)}			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
		2.5	
		0.7	
		6.1	
		43.1	
		(2.2)	
		40.9	
		8,617.8	
		6.8	
		8.9	
		(8.5)	
		8,625.0	
		8,133.8	
		4.8	
		39.9	
		8,178.5	
		446.5	
		53.0	
		(18.2)	
		481.3	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾

הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס

סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך הכל האמצעים ההוניים

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006*			
שיעור הכנסה (הוצאה) ^{(5) (6)}			
כולל השפעת נגזרים באחוזים	ללא השפעת נגזרים באחוזים	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת לתקופה ⁽²⁾ מיליוני ש"ח
	6.70	51.1	3,125.3
		(4.0)	(213.0)
6.63		47.1	2,912.3
	(5.00)	(32.5)	2,648.9
		-	-
(5.00)		(32.5)	2,648.9
1.63	1.70		
	6.05	53.3	3,602.5
		3.7	240.3
6.07		57.0	3,842.8
	(5.44)	(49.5)	3,716.0
		-	-
(5.44)		(49.5)	3,716.0
0.63	0.61		
	(5.67)	(19.6)	1,351.8
		4.4	(27.3)
(4.51)		(15.2)	1,324.5
	7.71	24.9	1,254.5
		-	-
7.71		24.9	1,254.5
3.20	2.04		
	4.26	84.8	8,079.6
		4.1	-
4.47		88.9	8,079.6
	(3.03)	(57.1)	7,619.4
		-	-
(3.03)		(57.1)	7,619.4
1.44	1.23		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

* סווג מחדש.

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006*			
שיעור הכנסה (הוצאה) ^{(5) (6)}			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
		0.6	
		1.1	
		5.9	
		39.4	
		(4.2)	
		35.2	
		8,079.6	
		14.9	
		7.3	
		(7.9)	
		8,093.9	
		7,619.4	
		11.3	
		50.8	
		7,681.5	
		412.4	
		54.2	
		(13.5)	
		453.1	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾

הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס

סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך הכל האמצעים ההוניים

* סווג מחדש.

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

מכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ^{(5) (6)}			
כולל השפעת נגזרים באחוזים	ללא השפעת נגזרים באחוזים	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת לתקופה ⁽²⁾ מיליוני ש"ח
	5.42	141.7	3,511.1
		(2.5)	(40.9)
5.38		139.2	3,470.2
	(3.93)	(93.2)	3,178.3
		-	-
(3.93)		(93.2)	3,178.3
1.45	1.49		
	8.68	229.2	3,557.8
		1.8	34.5
8.66		231.0	3,592.3
	(8.02)	(206.5)	3,465.7
		-	-
(8.02)		(206.5)	3,465.7
0.64	0.66		
	2.19	22.6	1,379.7
		5.0	247.0
2.27		27.6	1,626.7
	1.07	10.4	1,291.0
		(1.4)	240.5
0.78		9.0	1,531.5
3.05	3.26		
	6.26	393.5	8,448.6
		4.3	240.6
6.15		397.8	8,689.2
	(4.89)	(289.3)	7,935.0
		(1.4)	240.5
(4.77)		(290.7)	8,175.5
1.38	1.37		

מטבע ישראלי לא צמוד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

(8) נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

כסומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ^{(5) (6)}			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
		1.8	
		2.7	
		23.9	
		135.5	
		(12.3)	
		123.2	
		8,448.6	
		7.4	
		6.5	
		(7.9)	
		8,454.6	
		7,935.0	
		6.2	
		78.2	
		8,019.4	
		435.2	
		53.9	
		(17.2)	
		471.9	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾

הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס

סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך הכל האמצעים ההוניים

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006*			
שיעור הכנסה (הוצאה) ^{(5) (6)}			
כולל השפעת נגזרים באחוזים	ללא השפעת נגזרים באחוזים	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת לתקופה ⁽²⁾ מיליוני ש"ח
	6.11	138.0	3,035.4
		(14.0)	(175.1)
5.82		124.0	2,860.3
	(4.60)	(86.2)	2,514.5
		-	-
(4.60)		(86.2)	2,514.5
1.22	1.51		
	7.18	189.8	3,556.1
		14.2	203.4
7.30		204.0	3,759.5
	(6.57)	(181.4)	3,713.3
		-	-
(6.57)		(181.4)	3,713.3
0.73	0.61		
	(2.09)	(20.6)	1,311.3
		11.5	(28.3)
(0.94)		(9.1)	1,283.0
	4.01	36.9	1,219.2
		-	-
4.01		36.9	1,219.2
3.07	1.92		
	5.22	307.2	7,902.8
		11.7	-
5.42		318.9	7,902.8
	(4.15)	(230.7)	7,447.0
		-	-
(4.15)		(230.7)	7,447.0
1.27	1.07		

מטבע ישראלי לא צמוד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

(8) נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

* סווג מחדש.

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006*			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
		2.2	
		2.1	
		19.0	
		111.5	
		(13.7)	
		97.8	
		7,902.8	
		8.9	
		7.2	
		(7.3)	
		7,911.6	
		7,447.0	
		6.3	
		62.6	
		7,515.9	
		395.7	
		55.9	
		(14.0)	
		437.6	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾

הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס

סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך הכל האמצעים ההוניים

* סווג מחדש.

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

מטבע חוץ - נומינלי ב-\$ ארה"ב

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב	
	7.14	5.6	322.2
		0.2	17.2
7.01		5.8	339.4
	(3.98)	(2.9)	295.7
		(0.2)	15.5
(4.04)		(3.1)	311.2
2.97	3.16		

פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2006			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב	
	7.12	5.4	311.5
		(0.1)	(6.8)
7.14		5.3	304.7
	(3.88)	(2.7)	282.7
		-	-
(3.88)		(2.7)	282.7
3.26	3.24		

פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

מטבע חוץ - נומינלי ב-\$ ארה"ב

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב
	6.87	16.6	324.7
		0.6	15.4
6.80		17.2	340.1
	(3.99)	(9.0)	302.5
		(0.6)	14.7
(4.06)		(9.6)	317.2
2.74	2.88		

פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2006			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב
	6.73	14.6	291.5
		(0.3)	(6.4)
6.74		14.3	285.1
	(3.61)	(7.2)	266.8
		-	-
(3.61)		(7.2)	266.8
3.13	3.12		

פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

הערות:

(1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ואחרי השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.

(3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(4) לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באיגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר.

(5) שער התשואה על בסיס שנתי.

(6) האחוזים מחושבים על בסיס הנתונים באלפי ש"ח.

(7) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

(8) למעט מכשירים נגזרים.

(9) ALM - נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק (למעט אופציות), שלגביהם ניתן ליחס הכנסה (הוצאה) למגזרי הצמדה.

לכבוד
הדירקטוריון של
בנק ירושלים בע"מ

א.ג.,

הנדון: **סקירת תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים**
לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007

לבקשתכם סקרנו את מאזן הביניים המאוחד של בנק ירושלים בע"מ (להלן - "הבנק") ליום 30 בספטמבר 2007 ואת דוחות הרווח וההפסד המאוחד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. סקירתנו נערכה בהתאם לנהלים שנקבעו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. הנהלים כללו בין השאר: קריאת הדוחות הכספיים הנ"ל, קריאת פרוטוקולים של אסיפות בעלי המניות ושיבות הדירקטוריון וועדותיו ועריכת בירורים עם האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים.

מאחר שהסקירה שנערכה היא מצומצמת בהיקפה ואינה מהווה בדיקה לפי תקני ביקורת מקובלים, אין אנו מחווים דעה על דוחות הביניים הנ"ל.

בביצוע סקירתנו לא בא לידיעתנו דבר המצביע על כך שיש צורך בשינויים מהותיים בדוחות האמורים, כדי שיוכלו להיחשב כדוחות כספיים ביניים הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

אנו מפנים את תשומת הלב לאי הוודאויות הנובעות מהאמור בבאור ג.א. לדוחות הכספיים ביניים בקשר לתביעה ייצוגית שהוגשה כנגד הבנק בעניין ביטוח חיי לווים ונכסיהם.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב, 12 בנובמבר 2007

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2007

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2006 (מבוקר)	30 בספטמבר	
	2006	2007 (בלתי מבוקר)
765.5	797.3	416.5
955.8	985.6	1,285.7
6,398.9	6,319.2	6,961.5
46.6	46.5	45.0
24.3	57.3	31.2
<u>8,191.1</u>	<u>8,205.9</u>	<u>8,739.9</u>

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים

ניירות ערך

אשראי לציבור

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

6,730.5	6,755.0	6,819.3
221.4	192.9	357.7
15.9	18.7	8.7
692.3	695.3	1,005.9
69.3	92.9	64.8
<u>7,729.4</u>	<u>7,754.8</u>	<u>8,256.4</u>
461.7	451.1	483.5
<u>8,191.1</u>	<u>8,205.9</u>	<u>8,739.9</u>

התחייבויות והון

פיקדונות הציבור

פיקדונות מבנקים

פיקדונות הממשלה

תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הון עצמי

סך כל ההתחייבויות וההון

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי
וחשב ראשי

דוד ברוך
מנהל כללי
וחבר הדירקטוריון

יונתן עיראני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
12 בנובמבר 2007

הביאורים והנספחים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2006 (מבוקר)	לתשעת החודשים		לשלושת החודשים	
	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2006	2007	2006	2007
	(בלתי מבוקר)			
	155.7	111.5	135.5	39.4
	15.5	13.7	12.3	4.2
	140.2	97.8	123.2	35.2
				43.1
				2.2
				40.9
	88.6	68.3	65.3	20.4
	0.8	0.2	(0.2)	0.2
	0.8	0.2	1.0	-
	90.2	68.7	66.1	20.6
				22.3
				(0.1)
				0.4
				22.6
	* 105.9	* 78.3	79.3	* 23.7
	23.1	17.0	17.9	5.8
	* 36.2	* 26.3	29.1	* 8.6
	165.2	121.6	126.3	38.1
				25.0
				5.9
				9.9
				40.8
	65.2	44.9	63.0	17.7
	27.6	17.3	20.8	7.6
	37.6	27.6	42.2	10.1
	26.4	26.4	-	0.1
	64.0	54.0	42.2	10.2
				22.7
				5.4
				17.3
				-
				17.3
	0.54	0.40	0.60	0.14
	0.38	0.38	-	-
	0.92	0.78	0.60	0.14
				0.25

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

הפרשה לחובות מסופקים

רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים

הכנסות תפעוליות ואחרות

עמלות תפעוליות

רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות

משכורות והוצאות נילות

אחזקה ופחת בניינים וציוד

הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח מפעולות רגילות לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים

רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים

רווח נקי

רווח נקי למניה (בש"ח)

רווח מפעולות רגילות

רווח מפעולות בלתי רגילות

(*) סווג מחדש.

הביאורים והנספחים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2006			30 בספטמבר 2007
הון וקרנות הון	עודפים ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)	סה"כ	הון וקרנות הון
222.6	226.5	449.1	222.9
-	10.2	10.2	-
-	(9.0)	(9.0)	-
-	0.8	0.8	-
222.6	228.5	451.1	222.9
222.9	257.5	480.4	222.9
-	17.3	17.3	-
-	(8.0)	(8.0)	-
-	(6.2)	(6.2)	-
222.9	260.6	483.5	222.9

יתרה לתחילת התקופה
רווח נקי בתקופת הדוח
דיבידנד ששולם
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
למכירה לפי שווי הוגן בניכוי המס המתייחס
יתרה לסוף התקופה

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2006			30 בספטמבר 2007
הון וקרנות הון	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	עודפים ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)	סה"כ
210.7	8.6	192.1	411.4
-	54.0	-	54.0
-	-	-	-
-	(8.6)	(18.0)	(26.6)
-	0.4	-	0.4
11.9	-	-	11.9
222.6	-	228.5	451.1
222.6	10.2	228.9	461.7
-	-	42.2	42.2
0.3	-	0.3	0.3
-	(10.2)	(18.2)	(18.2)
-	-	(2.5)	(2.5)
-	-	-	-
222.9	-	260.6	483.5

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
רווח נקי בתקופת הדוח
קרן הון מעסקאות עם בעל שליטה, נטו
דיבידנד ששולם
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
למכירה לפי שווי הוגן בניכוי המס המתייחס
הנפקת הון פרטית
יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2006			
הון וקרנות הון	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	עודפים ⁽¹⁾ (מבוקר)	סה"כ
210.7	8.6	192.1	411.4
-	64.0	-	64.0
-	-	-	-
-	(8.6)	(18.0)	(26.6)
-	10.2	(10.2)	-
11.9	-	-	11.9
222.6	10.2	228.9	461.7

יתרה לתחילת השנה
רווח נקי לשנה
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
למכירה לפי שווי הוגן בניכוי המס המתייחס
דיבידנד ששולם
דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן
הנפקת הון פרטית
יתרה לסוף השנה

(1) יתרת העודפים כוללת התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו שלילי בסך של 2.4 מיליוני ש"ח. (31.12.06 - 0.1 מיליוני ש"ח, 30.9.06 - (0.6) מיליוני ש"ח).

הביאורים וההספחים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים		לשלושת החודשים	
	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2006	2007	2006	2007
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
64.0	54.0	42.2	10.2	17.3
15.5	13.7	12.3	4.2	2.2
8.3	6.2	5.9	2.1	2.0
-	-	0.6	-	-
(29.8)	(29.8)	-	-	-
(10.2)	(10.2)	-	-	-
95.0	* 31.2	18.2	* 22.9	35.5
142.8	65.1	79.2	39.4	57.0

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

רווח נקי
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעולות:
הפרשה לחובות מסופקים
פחת
הפרשה לירידת ערך של בניינים וציוד
רווח הון ממכירת פעילות בחברה מאוחדת
רווח הון מממוש בניינים וציוד
התאמות אחרות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים:

רכישת אגרות חוב מוחזקות לפידיון
תמורה מפידיון אגרות חוב מוחזקות לפידיון
רכישת אגרות חוב זמינות למכירה
תמורה מפידיון ומכירה אגרות חוב זמינות למכירה
ניירות ערך למסחר, נטו
פיקדונות בבנקים, נטו
מתן אשראי לציבור - דיוור
גביה מתוך האשראי לציבור - דיוור
אשראי לציבור - מסחרי, נטו
רכישת בניינים וציוד
תמורה מממוש בניינים וציוד
תמורה ממכירת פעילות חברה מאוחדת, נטו
נכסים אחרים, נטו

מזומנים נטו ששימשו לפעילות בנכסים

* סווג מחדש.

הביאורים והנספחים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים		לשלושת החודשים	
	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2006	2007	2006	2007
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
338.5	363.0	88.7	147.2	60.5
(67.9)	(96.4)	136.3	(24.4)	132.3
(11.7)	(8.9)	(7.2)	(3.0)	(2.5)
244.8	236.0	349.4	6.8	0.1
(57.0)	(48.4)	(88.2)	(11.7)	(24.5)
8.1	33.2	(7.3)	30.6	(4.7)
11.9	11.9	-	-	-
(26.6)	(26.6)	(18.2)	(9.0)	(8.0)
440.1	463.8	453.5	136.5	153.2
298.5	343.0	(335.2)	175.2	(151.6)
450.1	450.1	748.6	617.9	565.0
748.6	793.1	413.4	793.1	413.4

תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון:

פיקדונות הציבור, נטו	
פיקדונות מבנקים, נטו	
פיקדונות הממשלה, נטו	
הנפקת תעודות פיקדון וכתבי התחייבות נדחים	
פידיון תעודות פיקדון וכתבי התחייבות נדחים	
התחייבויות אחרות, נטו	
הנפקת הון פרטית	
דיבידנד ששולם לבעלי מניות	
מזומנים נטו שנבעו מפעילות בהתחייבויות ובהון	
עליה (ירידה) במזומנים ופיקדונות בבנקים	
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה	
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה	

דוחות תזרימי המזומנים לא כוללים מידע על פעילות לפי מידת הגביה:

82.7	64.3	44.9	23.1	15.4
1.0	0.9	2.3	0.1	0.5
316.3	241.1	236.3	85.8	83.3

מתן אשראי לדיור
מתן הלוואות עומדות ומענקים
גביה מאשראי לדיור

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים

א - כללי

דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר 2007 (להלן - דוחות כספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2006 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם.

ב - עיקרי המדיניות החשבונאית

1. הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בעניין פרסום דוח רבעוני. עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים הביניים זהים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים.

2. יישום לראשונה של תקני חשבונאות חדשים

א. תקן חשבונאות מספר 23 - הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה

החל מיום 1 בינואר 2007 הבנק מיישם את תקן חשבונאות מספר 23 (להלן - התקן), הקובע את הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה. התקן חל על עסקאות, בין היתר, של העברת נכסים, נטילת התחייבות, שיפוי או ויתור והלוואות בין חברה לבין בעל השליטה בה ובין חברות תחת אותה שליטה שמבוצעות לאחר 1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני 1 בינואר 2007.

תקן זה אינו חל על עסקאות צירוף עסקים תחת אותה שליטה. החלטת רשות ניירות ערך, החל מ-1 בינואר 2007 הינה שצורפי עסקים של ישויות הנשלטות על ידי אותו בעל שליטה, תטופלנה בשיטה הדומה לשיטת איחוד העניין "AS POOLING" ולא לפי שיטת השווי ההוגן. במקרה של פעולות בעלות אופי של השקעת בעלים עשוי התקן לחול גם על עסקאות עם בעלי מניות שאינם בעלי שליטה מכוח היותם בעלי מניות.

ליישום לראשונה של התקן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות כספיים ביניים.

ג. תקן חשבונאות מספר 27 - רכוש קבוע ומספר 28 - תיקון הוראות המעבר בתקן חשבונאות מספר 27 - רכוש קבוע

החל מיום 1 בינואר 2007 מיישמים בישראל את תקני חשבונאות מספר 27 - רכוש קבוע ומספר 28 - תיקון הוראות המעבר בתקן חשבונאות מספר 27 (להלן - התקנים) של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, אשר קובעים את הטיפול החשבונאי הנדרש בדוחות הכספיים ברכוש קבוע.

בחודש אוגוסט 2007 פורסמה הנחיית המפקח על הבנקים על פיה תאגידים בנקאיים נדרשים ליישם את תקן 27 בעריכת דוחות כספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2007, למעט הנושאים בהם קבע המפקח על הבנקים הוראות ספציפיות בדבר אופן היישום של תקן 27. בפרט, על ההוראות יותר לבנקים למדוד פריטי רכוש קבוע רק לפי עלות בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך. כמו כן, במקרים בהם תקן 27 מפנה לתקנים אחרים ו/או עושה שימוש בהגדרות מונחים שטרם אומצו בהוראות הדיווח לציבור, ימשיכו לחול הכללים וההגדרות שנקבעו בהוראות דיווח לציבור. בנוסף לכך, במקומות בהם נוסח תקן 27 שונה מתקן בינלאומי IAS 16, רכוש קבוע, יחולו הסעיפים כפי שהם מנוסחים בתקן הבינלאומי. למעט הטיפול בהכרה באומדן הראשוני של העלויות לפירוק והעברה של הפריט רכוש קבוע ושיקום המקום שבו הוא ממוקם, אימוץ תקן 27 יעשה בדרך של יישום למפרע.

להערכת הנהלת הבנק ליישום לראשונה של התקן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות כספיים ביניים.

ג. תקן חשבונאות מספר 30 - נכסים בלתי מוחשיים

החל מיום 1 בינואר 2007 מיישמים בישראל את תקן חשבונאות מספר 30 - נכסים בלתי מוחשיים (להלן - התקן), של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, אשר קובע את הטיפול החשבונאי, הכרה ומדידה ודרישות הגילוי בהקשר לנכסים בלתי מוחשיים שאינם מטופלים בתקן אחר.

בחודש אוגוסט 2007 פורסמה הנחיית המפקח על הבנקים על פיה תאגידים בנקאיים נדרשים ליישם את תקן 30 בעריכת דוחות כספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2007, למעט הנושאים בהם קבע המפקח על הבנקים הוראות ספציפיות בדבר אופן היישום של תקן 30.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (המשך)

בפרט, על פי ההוראות יותר לבנקים למדוד נכסים בלתי מוחשיים רק לפי עלות בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך. תאגידים בנקאיים לא יישמו את הכללים שנקבעו בתקן 30 בדבר הכרה בנכסים בלתי מוחשיים שנרכשו בצירוף עסקים וזאת עד לאימוץ על ידי תאגידים בנקאיים בישראל של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 3, צירופי עסקים, או עד לאימוץ וולונטרי ובאישור של מפקח על הבנקים של תקן חשבונאות אמריקאי FAS 141, צירופי עסקים, במלואו. כמו כן, למרות האמור בתקן 30 עלויות תוכנה שהוכרו כנכס בלתי מוחשי יוצגו במאזן הבנק בסעיף "בניינים וציוד".

בנוסף, במקרים בהם תקן 30 מפנה לתקנים אחרים ו/או עושה שימוש בהגדרות מונחים שטרם אומצו בהוראות דיווח לציבור, ימשיכו לחול הכללים וההגדרות שנקבעו בהוראות דיווח לציבור, וכן במקומות בהם נוסח תקן 30 שונה מתקן בינלאומי IAS 38, נכסים בלתי מוחשיים, יחולו הסעיפים כפי שהם מנוסחים בתקן הבינלאומי.

להערכת הנהלת הבנק ליישום לראשונה של התקן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות כספיים ביניים.

3.

גילוי להשפעות תקן חשבונאות חדש בתקופה שלפני יישומו

תקן חשבונאות מספר 29 - אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בחודש יולי 2006 המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות פרסם את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן - "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדיווח על פי תקנותיו, יערכו את דוחותיהם הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים כי:

1. כוונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססים על תקני ה-IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.
2. במחצית השנייה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ההתכנסות (convergence) בין תקני IFRS לבין התקנים האמריקאיים מאידך.
3. לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ימשיכו להיות ערוכים על בסיס התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

4.

טיטות הוראה - המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 15 באוקטובר 2007 העביר מפקח על הבנקים לתאגידים בנקאיים טיטות תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן - "הטיטות"). הטיטות הועברו לדיון בוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, אשר תתקיים בחודש נובמבר 2007.

הטיטות מבוססות על גילויי דעת חשבונאיים שפורסמו בארה"ב, ועל הוראות הרשות לניירות ערך בארה"ב המתייחסות לתאגידים בנקאיים. העקרונות המנחים בבסיס הטיטות, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סוג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

בין היתר נכללו בטיטות השינויים הבאים:

1. הגדרת סוגים חדשים של חובות בעייתיים כגון:
    - חובות פגומים - אשראי שתאגיד בנקאי צופה כי לא יגבה במועד את כל הסכומים המגיעים לו.
    - סיכון אשראי נחות - אשראי שאינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב באופן שקיימת אפשרות שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה.
    - סיווג אשראי בסיווג שלילי - קבוצת אשראיים בעייתיים הכוללת את כל אשראיים שסווגו כ-"חוב פגום, או סיכון אשראי נחות".
  2. יצירת הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים, כולל בגין אשראי חוץ מאזני. ההפרשה תייצר באחד משני גישות - הפרשה פרטנית להפסדי אשראי או הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי.
  3. אי רישום הכנסה מריבית בגין חובות פגומים.
  4. הגדרת דרישות חדשות למחיקת חוב.
  5. הרחבת דרישות הגילוי האיכותי הכמותי בדוחות כספיים בקשר לחובות בעייתיים.
- בכוונת המפקח על הבנקים לקבוע כי מועד היישום יהיה החל מיום 1 בינואר 2009.
- הבנק בוחן את טיטות ההוראה אך בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשלכות של יישום ההוראה, לכשתתקבל, על המצב הכספי ותוצאות הפעילות של הבנק.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (המשך)

ג - תביעות

1. כללי

במהלך העסקים השוטף הוגשו תביעות משפטיות שונות נגד הבנק. לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו הפרשות נאותות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין הפסדים צפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

סך החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית מסתכמת בכ-5 מיליוני ש"ח.

2. כנגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות כפי שמפורט לקמן.

להלן פירוט תביעות אלה:

א. בחודש יולי 1997 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה נגד הבנק ונגד ארבעה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של מעל מיליארד ש"ח, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית. בתביעה ובבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים הנ"ל גבו מהלווים עמלות ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין, וכי הלווים זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. התביעה והבקשה לא כללו את אופן חישוב הסכום האמור, ולא פורט בהן איזה חלק ממנו מיוחס לבנק.

בחודש נובמבר 1997 החליט בית המשפט המחוזי, לדחות את התביעה במתכונת של תובענה ייצוגית על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 וחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. עם זאת, פסק בית המשפט כי ניתן לדון בתובענה זו כעתירה לסעד הצהרתי בלבד ולא כספי במסגרת תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי. בחודש דצמבר 1997 הגיש הבנק לבית המשפט העליון בקשת רשות לערער על ההחלטה הנ"ל וכן בקשה לעיכוב ההליכים עד לקבלת פסיקתו בעניין זה. בקשת עיכוב ביצוע ההליכים נענתה על ידי בית המשפט העליון, וזאת עד להחלטה בעניין הבקשה לערעור. בחודש אפריל 2003 ניתן פסק דין בתיק דומה (א.ש.ת.) אשר קבע כי השימוש בתקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי לשם תביעה ייצוגית הינו מצומצם ביותר. בעקבות פסק הדין המתינו הצדדים להחלטת בית המשפט העליון, בדבר המשך ההליכים.

ביום 1.9.05 ניתן פס"ד בד"נ בעניין א.ש.ת., אשר אישר את פס"ד בדיון המקורי וקבע כי אין לאפשר הגשת תובענות ייצוגיות מכח תקנה 29, ולפיכך סברו היועצים המשפטיים של הבנק כי סיכויי התביעה הינם קלושים. יחד עם זאת, פסיקת בתי המשפט בחודשים האחרונים, הרחיבה את תחולת חוק התובענות הייצוגיות החדש גם על תובענות בהליכי ערעור. פסיקה זו, וכן מורכבות טענות הצדדים והשלבים המקדמים בהם מצויה התובענה הפכו את סיכויי התביעה שבנדון לבלתי ניתנים להערכה. לכן, לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך האם התביעה תוכר כתביעה ייצוגית, וכן את סיכויי התביעה.

אם תתקבל התביעה יביא הדבר להקטנה משמעותית בהכנסות הבנק.

ההכנסות משירותים בנקאיים הניתנים ללווים בקשר עם ביטוחי חיים וביטוחי דירות כאמור לעיל, לפני ניכוי עלויות, הסתכמו כדלהלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2006	לתשעת החודשים		לשלושת החודשים	
	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2006	2007	2006	2007
במיליוני שקלים חדשים				
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
	14.0	10.7	10.0	3.6
	8.4	6.4	6.2	2.1
	8.1	6.9	7.0	2.6
	5.4	4.8	5.0	1.8

מביטוח חיים

לפני השפעת מס

לאחר השפעת מס

מביטוח דירות

לפני השפעת מס

לאחר השפעת מס

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (המשך)

ב. ביום 16 בפברואר 2003, הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב נגד הבנק ושני בנקים למשכנתאות נוספים. כן הוגשה בקשה מטעם התובעים להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית. סכום התובענה הייצוגית כנגד שלושת הבנקים מוערך על ידי התובעים בכ-15 מיליון ש"ח. בתביעה זו נטען כי הבנקים גבו פרמיות עבור ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין בגין מרכיב המענק המותנה ו/או ההלוואה העומדת שקיבלו התובעים מהמדינה, מתוקף זכאותם. יובהר כי התביעה כנגד הבנק הינה בגין ביטוח חיים בלבד בעוד שכנגד שאר הבנקים הועלו טענות גם בעניין עריכת ביטוחי רכוש.

ביום 7 בנובמבר 2004 דחה בית המשפט על הסף את אישור הבקשה לתביעה ייצוגית ממספר טעמים שהעיקרי בהם הוא פסק דינו של בימ"ש עליון בעניין א.ש.ת. לפיה לא ניתן להגיש תביעה ייצוגית על פי תקנה 29 לסדר הדין האזרחי. אף שפסק דין א.ש.ת. הועבר לדיון נוסף, קבע ביהמ"ש כי כל עוד לא התקיים הדיון הנוסף, מחייבת הלכת א.ש.ת. עם זאת, בית המשפט התיר לחלק מהתובעים (תובעים מס' 1 ו-2) להגיש מחדש את התובענה בהסתמך על חוק הבנקאות ובכפוף לתשלום מלוא האגרה. ביום 8 בפברואר 2005, הגישו התובעים ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, וביום 27 ביוני 2007 התקיים דיון בשאלת תחולת חוק התובענות הייצוגיות החדש. נכון למועד הדוחות הכספיים, ולאור הערעור, לא הוגשה תביעה חדשה של התובעים מס' 1 ו-2.

להערכת הנהלת הבנק, ובהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, סיכויי הערעור והתביעה הינם בגדר "אפשרי".

ג. בחודש מרץ 2006 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה נגד הבנק ונגד בנק למשכנתאות נוסף בסכום כולל של 75 מיליוני ש"ח (מתוכם 53 מיליוני ש"ח כנגד הבנק), וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית. בתביעה ובבקשה נטען כי הבנקים הנתבעים גבו מלקוחותיהם, אשר קיבלו מהם הלוואה מובטחת במשכנתא, מס בולים בשיעור העולה על השיעור הנדרש עפ"י התוספת לחוק מס בולים כפי שהייתה בתוקף במועדים הרלוונטיים, וכי הלקוחות זכאים להשבת סכומי מס אלו שנגבו ביתר.

ביום 27 ביולי 2007 אישר בית המשפט את בקשת המבקשים והמשיבים לדחיית התביעה האישית ולדחיית הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, והתביעות נדחו ללא צו להוצאות.

ד. כחלק ממערך הבטחונות שבידי הבנק להבטחת פרעון ההלוואות, קיים הסכם עם חברות ביטוח לביטוח חיי לווים בגין הלוואות שקיבלו מהבנק.

בחודש נובמבר 1997 הובא לידיעת הבנק כי חברת הביטוח המבטחת את הלווים בביטוח חיים קיבלה מהממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר מכתב, המורה להפסיק, ב-1 בינואר 1998, העברת תשלומים הקשורים לביטוח חיים לבנק. כפי שפורסם בכלי התקשורת נשלחו מכתבים דומים גם לחברות ביטוח המבטחות לווים של בנקים אחרים למשכנתאות.

לגבי הלוואות אשר ניתנו עד ליום 31.12.05, הנהלת הבנק ממשיכה לפעול לפי ההסכם שנחתם כחוק עם המבטח. לגבי הלוואות אשר ניתנו ותינתנה החל מיום 1.1.06, פועל הבנק בהתאם להנחיות החדשות שפורסמו בעניין זה בפברואר 2005 על ידי המפקח על הבנקים והמפקח על הביטוח.

ד - אירועים בתקופה הנסקרת

1. ביום 25 בפברואר 2007 וביום 8 במרס 2007 ביצעה "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק) שתי הקצאות פרטיות למשקיעים מוסדיים של 94,150,000 תעודות פיקדון (סדרה ב') רשומות על שם, בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחד, תמורת סך של כ-97.5 מיליוני ש"ח, בדרך של הגדלת סדרת תעודות פיקדון (סדרה ב') הרשומה למסחר בבורסה, שהונפקה על פי תשקיף החברה הנ"ל מיום 8 במרס 2006.

2. בחודש אפריל 2007 פירסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" תשקיף מדף. תשקיף המדף מאפשר לגייס תעודות התחייבות באופן מיידי באמצעות דוח הצעת מדף. תשקיף המדף מפשט את הליך גיוס הכספים של הבנק ומאפשר לו בהיערכות קצרה גישה לשוק ההון על מנת לגייס מקורות בהתאם לצרכיו ולתנאי השוק. כמו כן, בחודש מאי 2007 פירסמה החברה הנ"ל לציבור הצעת מדף על פי תשקיף המדף. החברה גייסה בדרך זו 150 מיליוני ש"ח כתבי התחייבות נדחים צמודים למדד לתקופה של 10 שנים בריבית 4.1%.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (המשך)

3. ביום 11 ביוני 2007 פרסמה החברה הנ"ל הצעת מדף על פי תשקיף המדף הנ"ל. בהתאם לתוצאות הצעת המדף הוקצו 96,602,000 ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ד'), נושאות ריבית שנתית בהתאם לגובה תשואת המק"מ לשנה (כהגדרתו בסעיף 3.2 לתשקיף המדף). הקרן והריבית אינם צמודים למדד או למטבע כלשהו.
4. ביום 8 במרץ 2007 התקשר הבנק בהסכם עשיית שוק (להלן – ההסכם) עם חברת "שירותי בורסה והשקעות בישראל אי.בי.אי. בע"מ" (להלן – עושת שוק) אשר עניינו עשיית שוק במניות הבנק. על פי תנאי ההסכם, התחייבה עושת השוק לעשות שוק במניות הבנק, בהתאם לתקנון הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן – הבורסה) ועל פי הנחיות דירקטוריון הבורסה והחלטותיו. ההסכם הינו לתקופה של שנה, החל ממועד כניסתו לתוקף, ובכפוף לזכות סיום ההסכם הקבועה בו. ההסכם יוארך מאליו לתקופה של שנה נוספת, אלא אם הודיע צד למשנהו כי חפץ בסיום ההסכם במועד המקורי. הבנק ישלם לעושת השוק, בגין פעילות עשיית השוק במניות הבנק, תשלום חודשי קבוע בסכום שאינו מהותי לבנק.
5. בתאריך 20 במאי 2007 מסר מר דוד ברוך, מנכ"ל הבנק, הודעה מוקדמת בכתב, על פי הסכם העסקתו, על פרישתו מכהונת מנכ"ל הבנק. הפרישה תיכנס לתוקף לא יאוחר מיום 30 בנובמבר 2007.
6. בחודש מאי 2007 הודיעה חברת האם "יצוא" חברה להשקעות בע"מ, (להלן – החברה האם) לבנק, כי בהמשך למגעים המתקיימים בין החברה האם לבין הבנק, בקשר למתכונת התחשבות בעניין מתן שירותים עתידיים על ידי החברה האם לבנק, מוכנה החברה האם לקבל את עמדת הבנק לפיה לא ישולמו לחברה האם תשלומי השתתפות בהוצאותיה בגין שירותי משרד ומזכירות בגין שנים 2005-2006.
- כתוצאה מכך, נזקפה בהתאם לעקרונות חשבונאות מקובלים יתרת זכאים בסך של כ- 0.3 מיליון ש"ח לקרן הון בגין עסקאות עם בעל שליטה. הטיפול החשבונאי בו נקט הבנק תואם את הטיפול שנקטה בו החברה האם.
7. בתאריך 23 ביולי 2007 חתם הבנק על אגרת חוב על פיה שיעבד אגרות חוב בהן הוא מחזיק ואשר הופקדו או יופקדו בחשבון בנק ייעודי, מס' 35401, המתנהל בבורסה לניירות ערך על שם בנק ישראל להבטחת אשראי שנתן ו/או ייתן האחרון לבנק, וזאת במסגרת פעילותו במערכת הזה"ב (RTGS). השעבוד הינו ללא הגבלה בסכום.
8. ביום 27 בפברואר 2007 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של 10.2 מיליוני ש"ח. דיבידנד זה חולק ביום 21 במרץ 2007. ביום 19 באוגוסט 2007 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של 8 מיליוני ש"ח. דיבידנד זה חולק ביום 2 בספטמבר 2007.

ה - אירועים לאחר תאריך המאזן

1. בישיבת דירקטוריון הבנק שהתקיימה ביום 23 באוקטובר 2007 הוחלט למנות את מר אבי בזורה לתפקיד מנכ"ל הבנק. תחילת הכהונה בכפוף לאישור בנק ישראל נקבעה ליום 1 בדצמבר 2007.
2. מר דוד פרגר, המבקר הפנימי של החברה, הודיע ביום 10 באוקטובר 2007 על סיום כהונתו כמבקר פנימי של החברה, וזאת עם הודעתו על סיום כהונתו כמבקר פנימי של הבנק וחברות הבת של הבנק. מועד סיום כהונתו נקבע ליום 31 בדצמבר 2007. סיום הכהונה הינו כאמור עקב התפטרות, ואינו כרוך בנסיבות שיש להביאן לידיעת המחזיקים בניירות הערך של הבנק.
3. ביום 31 באוקטובר 2007 פרסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" דוח הצעת מדף על פי תשקיף מדף מיום 25 באפריל 2007 (כולל תיקון מיום 4 ביוני 2007) ועל פיו הוצעו לציבור עד 250,000,000 ש"ח ערך נקוב של אגרות חוב (סדרה ה'), רשומות על שם, העומדות לפירעון בשלושה תשלומים שנתיים שווים ביום 4 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2009 עד 2011 (כולל), נושאות ריבית שנתית בשיעור שיקבע במכרז, אשר לא יעלה על 4.5%, אשר תשולם מדי שנה ביום 4 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2008 עד 2011 (כולל), באופן שהתשלום הראשון של הריבית ישולם ביום 4 בנובמבר 2008 והתשלום האחרון ישולם ביחד עם פירעון הקרן ביום 4 בנובמבר 2011, כשהם צמודים (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 באוקטובר 2007 בגין חודש ספטמבר 2007. התמורה ברוטו בסך של 250,000 אלפי ש"ח בגין ההנפקה נתקבלה בחברה.

נספח א' - רווח מאוחד מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח**

לתשעת החודשים		לשלושת החודשים	
30 בספטמבר		שהסתיימו ביום	
2006	2007	2006	2007
(בלתי מבוקר)			

בגין נכסים

271.3	341.0	74.9	135.3	מאשראי לציבור
5.7	0.1	2.0	0.1	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
1.2	4.8	(2.3)	(13.8)	מפיקדונות בבנקים
35.5	47.9	12.5	18.0	מאגרות חוב
-	(0.3)	-	(0.1)	מנכסים אחרים
313.7	393.5	87.1	139.5	

בגין התחייבויות

(196.3)	(216.2)	(48.5)	(62.5)	על פיקדונות הציבור
0.8	(9.8)	1.7	(1.1)	על פיקדונות מבנקים
(1.0)	(0.6)	(0.2)	(0.3)	על פיקדונות הממשלה
(34.2)	(62.7)	(10.1)	(38.6)	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
(230.7)	(289.3)	(57.1)	(102.5)	

בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

7.4 **	4.7	2.4 **	(0.7)	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾
2.1	2.7	1.1	0.7	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
9.5	7.4	3.5	-	

אחרות

2.6	3.2	0.7	1.2	עמלות מעסקי מימון
0.1	1.0	(0.2)	(1.9)	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
0.4	2.9	-	1.3	רווחים (הפסדים) ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה, נטו
15.9 **	16.8	5.4 **	5.5	הכנסות מימון אחרות *
19.0	23.9	5.9	6.1	
111.5	135.5	39.4	43.1	סה"כ רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

1.9	(4.3)	(0.5)	(10.5)	מזה: הפרשי שער, נטו
-----	-------	-------	--------	---------------------

4.3	3.6	1.2	0.9	* מזה: הכנסות בגין ריבית שנגבתה מחובות בעייתיים
-----	-----	-----	-----	---

** סווג מחדש.

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

נספח ב' - הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007

הפרשה ספציפית				
סה"כ	הפרשה נוספת ⁽³⁾	קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
			אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
(בלתי מבוקר)				
142.4	10.0	49.8	5.8	76.8
11.1	0.3	2.8	0.2	7.8
(8.9)	(1.2)	(0.8)	(0.3)	(6.6)
2.2	(0.9)	2.0	(0.1)	1.2
(0.8)	-	-	-	(0.8)
143.8	9.1	51.8	5.7	77.2
2.0	1.5	0.5	-	-

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
הפרשה במהלך התקופה
הקטנת הפרשה
סכום שנזקק לדו"ח רווח והפסד
מחיקות
יתרת ההפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה
מסעיף אשראי לציבור

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006

הפרשה ספציפית				
סה"כ	הפרשה נוספת ⁽³⁾	קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
			אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
		(בלתי מבוקר)		
131.5	9.2	40.6	6.9	74.8
11.5	0.5	4.3	(1.9)	8.6
(7.3)	(1.2)	(0.4)	-	(5.7)
4.2	(0.7)	3.9	(1.9)	2.9
(0.7)	-	-	-	(0.7)
135.0	8.5	44.5	5.0	77.0
1.8	1.3	0.5	-	-

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
הפרשה במהלך התקופה
הקטנת הפרשה
סכום שנזקק לדו"ח רווח והפסד
מחיקות
יתרת ההפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה
מסעיף אשראי לציבור

(1) לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.

(2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

(3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

נספח ב' - הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007

סה"כ		הפרשה נוספת ⁽³⁾	הפרשה ספציפית		
			קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
				אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
(בלתי מבוקר)					
136.1	9.1	44.6	5.6	76.8	
37.7	2.4	11.5	1.1	22.7	
(25.4)	(2.4)	(2.2)	(1.0)	(19.8)	
12.3	-	9.3	0.1	2.9	
(4.6)	-	(2.1)	-	(2.5)	
143.8	9.1	51.8	5.7	77.2	
2.0	1.5	0.5	-	-	

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
הפרשה במהלך התקופה
הקטנת הפרשה
סכום שנזקף לדו"ח רווח והפסד
מחיקות
יתרת ההפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה
מסעיף אשראי לציבור

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006

הפרשה ספציפית				
סה"כ	הפרשה נוספת ⁽³⁾	קבלנים ואחרים ⁽²⁾	⁽¹⁾ הלוואות לדיור	
			אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
(בלתי מבוקר)				
126.8	8.7	34.4	6.4	77.3
35.6	2.8	11.5	(1.4)	22.7
(21.9)	(3.0)	(1.1)	-	(17.8)
13.7	(0.2)	10.4	(1.4)	4.9
(5.5)	-	(0.3)	-	(5.2)
135.0	8.5	44.5	5.0	77.0
1.8	1.3	0.5	-	-

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
הפרשה במהלך התקופה
הקטנת הפרשה
סכום שנזקף לדו"ח רווח והפסד
מחיקות
יתרת ההפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה
מסעיף אשראי לציבור

(1) לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.

(2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

(3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

נספח ב' - הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ה - פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית בהלוואות לדיור

30 בספטמבר 2007					
יתרת					
יתרת אשראי	יתרת חוב בעייתית ⁽²⁾	סכום הפיגור ⁽³⁾	הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾	יתרת הפרשה אחרת	סה"כ הפרשה
מיליוני ש"ח					
3,934.5	154.9	75.9	77.2	-	77.2
895.5	35.0	7.6	-	5.6	5.6
183.6	1.8	-	-	0.1	0.1
5,013.6	191.7	83.5	77.2	5.7	82.9

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את
ההפרשה לפי עומק הפיגור

הלוואות "גדולות"⁽¹⁾

הלוואות אחרות

סה"כ

30 בספטמבר 2006					
יתרת					
יתרת אשראי	יתרת חוב בעייתית ⁽²⁾	סכום הפיגור ⁽³⁾	הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾	יתרת הפרשה אחרת	סה"כ הפרשה
מיליוני ש"ח					
4,105.8	167.2	73.4	77.0	-	77.0
636.3	41.2	6.0	-	4.9	4.9
123.9	0.1	-	-	0.1	0.1
4,866.0	208.5	79.4	77.0	5.0	82.0

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את
ההפרשה לפי עומק הפיגור*

הלוואות "גדולות"⁽¹⁾

הלוואות אחרות*

סה"כ

* הנתונים סווגו מחדש בהתאם להנחיות ליישום נספח להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314 "חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות".

(1) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן בניטרול ריבית פיגורים עולה על 0.8 מיליוני ש"ח (ב-30 בספטמבר 2006 - זהה).

(2) לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים, וללא ניכוי הפרשה כללית ונוספת.

(3) כולל ריבית פיגורים.

(4) כולל יתרת הפרשה ספציפית מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 6.3 מיליוני ש"ח (ב-30 בספטמבר 2006 - 5 מיליוני ש"ח).

נספח ג' - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2007					
פריטים שאינם כספיים		במטבע חוץ ⁽¹⁾		במטבע ישראלי	
		דולר של ארה"ב	אחר	צמוד למדד	לא צמוד
סך הכל		(בלתי מבוקר)			

נכסים					
416.5	-	21.3	339.4	3.1	52.7
1,285.7	0.1	-	27.5	241.0	1,017.1
6,961.5	-	163.0	777.5	3,352.6	2,668.4
45.0	45.0	-	-	-	-
31.2	10.1	1.3	2.6	1.1	16.1
<u>8,739.9</u>	<u>55.2</u>	<u>185.6</u>	<u>1,147.0</u>	<u>3,597.8</u>	<u>3,754.3</u>
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
ניירות ערך					
אשראי לצבור					
בניינים וציוד					
נכסים אחרים					
סך כל הנכסים					

התחייבויות					
6,819.3	-	230.7	936.0	2,563.2	3,089.4
357.7	-	-	69.3	88.3	200.1
8.7	-	-	-	6.3	2.4
1,005.9	-	-	7.2	886.6	112.1
64.8	21.7	1.4	0.4	-	41.3
<u>8,256.4</u>	<u>21.7</u>	<u>232.1</u>	<u>1,012.9</u>	<u>3,544.4</u>	<u>3,445.3</u>
פיקדונות הציבור					
פיקדונות מבנקים					
פיקדונות הממשלה					
תעודות התחייבות וכתבי התחייבויות נדחים					
התחייבויות אחרות					
סך כל ההתחייבויות					
<u>483.5</u>	<u>33.5</u>	<u>(46.5)</u>	<u>134.1</u>	<u>53.4</u>	<u>309.0</u>
הפרש					

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	53.0	(5.1)	4.1	(52.0)
-	-	-	(50.5)	-	50.5
-	-	-	-	-	-
<u>483.5</u>	<u>33.5</u>	<u>6.5</u>	<u>78.5</u>	<u>57.5</u>	<u>307.5</u>
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)					
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)					
סך הכל כללי					
-	-	-	(61.2)	-	61.2
-	-	-	-	-	-
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)					
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)					

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

נספח ג' - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח**

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	30 בספטמבר 2006			
		(1) במטבע חוץ		במטבע ישראלי	
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד	לא צמוד

(בלתי מבוקר)

נכסים						
797.3	-	18.7	316.5	4.2	457.9	מזומנים ופיקדונות בבנקים
985.6	5.3	-	16.4	131.2	832.7	ניירות ערך
6,319.2	-	76.1	895.9	3,440.8	1,906.4	אשראי לצבור
46.5	46.5	-	-	-	-	בניינים וציוד
57.3	1.2	-	0.7	3.3	52.1	נכסים אחרים
8,205.9	53.0	94.8	1,229.5	3,579.5	3,249.1	סך כל הנכסים

התחייבויות						
6,755.0	-	150.7	925.5	2,943.5	2,735.3	פיקדונות הציבור
192.9	-	-	151.2	41.7	-	פיקדונות מבנקים
18.7	-	-	-	15.6	3.1	פיקדונות הממשלה
695.3	-	-	7.4	676.5	11.4	תעודות פיקדון וכתבי התחייבויות נדחים
92.9	12.9	-	1.5	-	78.5	התחייבויות אחרות
<u>7,754.8</u>	<u>12.9</u>	<u>150.7</u>	<u>1,085.6</u>	<u>3,677.3</u>	<u>2,828.3</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>451.1</u>	<u>40.1</u>	<u>(55.9)</u>	<u>143.9</u>	<u>(97.8)</u>	<u>420.8</u>	הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	62.8	(84.6)	244.3	(222.5)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(55.4)	-	55.4	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	(2.2)	-	2.2	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
<u>451.1</u>	<u>40.1</u>	<u>6.9</u>	<u>1.7</u>	<u>146.5</u>	<u>255.9</u>	סך הכל כללי
-	-	-	(77.0)	-	77.0	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	-	(5.1)	-	5.1	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

נספח ג' - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2006				
		במטבע חוץ ⁽¹⁾		במטבע ישראלי
פריטים		דולר של	צמוד	לא
שאינם		ארה"ב	למדד	צמוד
כספיים		אחר		
סך הכל		(מבוקר)		

נכסים

765.5	-	36.7	381.5	4.1	343.2	מזומנים ופיקדונות בבנקים
955.8	2.7	-	16.5	132.9	803.7	ניירות ערך
6,398.9	-	82.4	846.2	3,370.3	2,100.0	אשראי לצבור
46.6	46.6	-	-	-	-	בניינים וציוד
24.3	4.5	1.0	1.8	3.2	13.8	נכסים אחרים
<u>8,191.1</u>	<u>53.8</u>	<u>120.1</u>	<u>1,246.0</u>	<u>3,510.5</u>	<u>3,260.7</u>	סך כל הנכסים

התחייבויות

6,730.5	-	172.8	951.5	2,761.1	2,845.1	פיקדונות הציבור
221.4	-	-	132.2	89.2	-	פיקדונות מבנקים
15.9	-	-	-	12.7	3.2	פיקדונות הממשלה
692.3	-	-	7.2	673.8	11.3	תעודות פיקדון וכתבי התחייבויות נדחים
69.3	16.8	-	1.6	-	50.9	התחייבויות אחרות
<u>7,729.4</u>	<u>16.8</u>	<u>172.8</u>	<u>1,092.5</u>	<u>3,536.8</u>	<u>2,910.5</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>461.7</u>	<u>37.0</u>	<u>(52.7)</u>	<u>153.5</u>	<u>(26.3)</u>	<u>350.2</u>	הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

-	-	55.6	(87.8)	84.9	(52.7)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(60.7)	-	60.7	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
<u>461.7</u>	<u>37.0</u>	<u>2.9</u>	<u>5.0</u>	<u>58.6</u>	<u>358.2</u>	סך הכל כללי
-	-	-	(82.2)	-	82.2	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	-	(0.1)	-	0.1	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

נספח ד' - מגזרי פעילות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007					
סכומים שלא					
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקי	ניהול פיננסי	הוקצו והתאמות	סה"כ
(בלתי מבוקר)					
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מחיצוניים	22.5	7.7	8.9	4.0	-
בינמגזרי	0.7	0.4	0.1	(1.2)	-
הכנסות (הוצאות) תפעוליות ואחרות:					
מחיצוניים	17.2	1.2	4.3	(0.1)	-
בינמגזרי	-	-	-	-	-
סך הכנסות	40.4	9.3	13.3	2.7	-
הפרשה לחובות מסופקים	(0.9)	(0.2)	(1.1)	-	(2.2)
רווח נקי	10.3	4.1	1.3	1.6	17.3

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006						
סכומים שלא						
סה"כ	הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית	
(בלתי מבוקר)						
					רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:	
39.4	-	1.7	10.1	5.8	21.8	מחיצוניים
(0.0)	-	(1.1)	(0.1)	-	1.2	בינמגזרי
					הכנסות תפעוליות אחרות:	
20.6	-	0.1	3.5	1.1	15.9	מחיצוניים
60.0	-	0.7	13.5	6.9	38.9	סך הכנסות
(4.2)	-	-	(2.8)	(0.1)	(1.3)	הפרשה לחובות מסופקים
10.1	-	0.8	1.3	1.6	6.4	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
0.1	-	-	-	-	0.1	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
10.2	-	0.8	1.3	1.6	6.5	רווח נקי

נספח ד' - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007					
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקי (בלתי מבוקר)	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מחיצוניים	21.6	25.4	22.6	-	135.5
בינגזרי	0.7	0.2	(3.4)	-	-
הכנסות (הוצאות) תפעוליות ואחרות:					
מחיצוניים	3.3	12.8	(0.2)	0.1	66.1
בינגזרי	-	0.5	(0.5)	-	-
סך הכנסות	25.6	38.9	18.5	0.1	201.6
הפרשה לחובות מסופקים	(0.1)	(9.2)	-	-	(12.3)
רווח (הפסד) נקי	8.6	(0.2)	11.4	(0.3)	42.2

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006					
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקי (בלתי מבוקר)	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מחיצוניים	17.2	27.8	5.8	-	111.5
בינגזרי	-	(0.1)	(3.7)	-	-
הכנסות תפעוליות אחרות:					
מחיצוניים	3.4	10.6	0.2	0.2	68.7
סך הכנסות	20.6	38.3	2.3	0.2	180.2
הפרשה לחובות מסופקים	(0.3)	(9.5)	-	-	(13.7)
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	5.3	2.2	1.0	0.2	27.6
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים	-	-	-	7.2	26.4
רווח נקי	5.3	2.2	1.0	7.4	54.0

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2006					
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקי (מבוקר)	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מחיצוניים	23.0	38.0	12.7	-	155.7
בינגזרי	1.4	(1.6)	(4.6)	-	-
הכנסות תפעוליות אחרות:					
מחיצוניים	4.6	13.7	0.8	0.3	90.2
סך הכנסות	29.0	50.1	8.9	0.3	245.9
הפרשה לחובות מסופקים	-	(9.5)	-	-	(15.5)
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים	-	-	-	7.2	26.4
רווח נקי	8.2	3.1	3.5	7.4	64.0

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

האגף העסקי

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 91079

האגף הבינלאומי

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 91079

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה

רח' יעקב מאיר 10, ירושלים 95513

סניף תל אביב

רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9, חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף קרית

דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת

רח' 1100 בית 2 צומת אום ואסף, נצרת 16000

החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 91079

ירושלים שוקי הון בע"מ

רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

ירושלים שוקי הון – חיתום והנפקות (1994) בע"מ

רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

ירושלים שוקי הון – ניהול קרנות (1980) בע"מ

רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

ירושלים תפעול פננסי (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

כתובתינו באינטרנט: www.bankjerusalem.co.il

